

Miklya Luzsányi Mónika és Miklya Zsolt

PEHELYSZÁRNYAK IRODALMI SZÖVEGGYŰJTEMÉNY

Pedagógus ötlettár

1–2. osztály

December-Január-Február

Kiadja a Református Tananyagfejlesztő Csoport

Budapest, 2022
reftantar.hu

A tananyag fejlesztői: Miklya Luzsányi Mónika és Miklya Zsolt

Képek: Pap Kata

Olvasószerkesztő: Farkas Judit

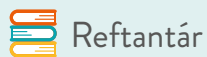
Nyelvi lektor: Gyimesné Szekeres Ágnes

ISBN 978-615-5834-23-3

Minden jog fenntartva.

Tördelés, grafikai munka, nyomdai előkészítés: Rezessy Szabolcs

Nyomtatta és kötötte: Printingo Kft.

A fejlesztés Magyarország Kormánya támogatásával, az EGYH-KCP-16-P-0127 számú projekt keretében valósul meg.

Tartalom

BEVEZETŐ	12
----------	----

Téli ünnepek/December

ADVENTI KOSZORÚ	37
-----------------	----

1. tanegység	Ég a gyertya, ég • 45 perces készségfejlesztő óra (magyar, tánc és dráma, ének-zene) • Ég a gyertya – magyar népi mondóka, Nagymácséd (Pozsony) • Giling-galang – magyar népi mondóka, Bihar (Bihar) • Ün-nep hő-nap – magyar népi mondóka, Mezőtelki (Bihar) • Ady Endre: <i>Kis karácsonyi ének</i> (részlet) • Sarkady Sándor: <i>Jó hír!</i>	38
2. tanegység	Várni jó • 2x45 perces szövegfeldolgozó komplex óra (magyar, ének-zene, technika) • Várni jó (ének) – online • Schein Gábor: <i>Várakozás</i> • Smelka Sándor: <i>Decemberi altató</i> • Máté Angi: <i>Amikor angyallá váltan</i> (részlet) • Majoros Nóra: <i>Decemberi találós</i>	41
3. tanegység	Ajándéklisták • 2x45 perces szövegfeldolgozó óra (magyar, vizuális kultúra) • Bertóti Johanna: <i>lista</i> • Miklya Luzsányi Mónika: <i>Manókarácsony</i> • Kántor Péter: <i>Torony Ernő</i>	44
4. tanegység	Ajándékkészítés a Mikulásnak • Minimum 45 perces Mikulás-váró alkalom (magyar, ének-zene, vizuális kultúra, technika) • Gryllus Vilmos: <i>Levél a Mikulásnak</i> – online • Hárs László: <i>Az egyetlen ajándék</i> (részlet)	47
5. tanegység	Mikulás témanap • 4x45 perces komplex témanap (magyar, ének-zene, tánc és dráma, vizuális kultúra) • Szepesi Attila: <i>Télapó éneke</i> • Hegyi György: <i>Csinglingling</i> • Kovács András Ferenc: <i>Csillagcsengő</i> • Szabó T. Anna: <i>Csizma</i> • Gyárfás Endre: <i>Az elefánt és a Mikulás</i> • Zelk Zoltán: <i>Mikulás bácsi csizmája</i> (részlet, illetve teljes mű) • Tasi Katalin: <i>Nem írok a Mikulásnak</i>	49
6. tanegység	Télváró – hóváró • 3x45 perces távoktatási óra (magyar, kreatív írás, természetismeret, technika, vizuális kultúra) • Szabó T. Anna: <i>Hópihe</i> • Gyárfás Endre: <i>Cínkenép</i> • Csanádi Imre: <i>Első hó köszöntő</i> – online	55
7. tanegység	Egyéb ötletek • Balázs Ágnes: <i>Áramszünet</i> • Zelk Zoltán: <i>Mikulás</i> – online	58

SZÜLETÉSTÖRTÉNET

59

1. tanegység **Tente, baba, tente** • 45 perces készségfejlesztő óra (magyar, ének-zene, tánc és dráma) 60
- *Tente baba, tente!* – magyar népi altató mondókák
 - Miklya Zsolt: *Örömhír-mondóka*
2. tanegység **Amikor én megszülettem** • 2x45 perces szövegfeldolgozó, szöveg- és képkötő óra bibliai kapcsolódással (magyar, kreatív írás, vizuális kultúra) 63
- Demény Péter: *Ágóbágó kérdez*
 - Fecske Csaba: *Hol voltam*
3. tanegység **Akinek ma van ma** • 2x45 perces komplex óra (magyar, ének-zene, vizuális kultúra, természetismeret) 68
- Várfalvy Emőke: *Százízű torta*
 - Szabó Imola Julianna: *Akinek ma van ma* (részlet)
 - Hárs László: *Az igazi valami* (részlet)
 - Karácsonynak éjszakáján – magyar népdal, Tápé (Csongrád)
4. tanegység **Jézus jászolbölcsoje körül** • 3x45 perces komplex szövegfeldolgozó óra (magyar, ének-zene, matematika, tánc és dráma, testnevelés) 71
- *Pásztorok, keljünk fel!* – magyar népdal, Pásztó (Heves)
 - *Az állatok Jézus előtt* – spanyol karácsonyi dal, Tótfalusi István fordítása
 - Lackfi János: *Pásztorok látogatása*
 - Döbrentey Ildikó: *A fekete báránnya* (részlet)
 - *Betlehem mellett* – Lukács 2,8–14
 - Tarbay Ede: *Karácsonyi angyal-játék*
5. tanegység **Adventi délután szülőkkel** • 90 perc 76
- *Ég a gyertya, ég* – magyar népi mondóka, Szalárd (Bihar)
 - Balázs Ágnes: *Áramszünet*
 - Kiss Judit Ágnes: *Tannen te khaj!* – *Aludj már!*
 - László Noémi: *Altató*
 - *Karácsonynak éjszakáján* – magyar népdal, Tápé (Csongrád)
6. tanegység **Betlehem városában** • 45 perces távoktatási óra (magyar, ének-zene) 79
- *Pásztorok, keljünk fel!* – magyar népdal, Pásztó (Heves)
 - *Az állatok Jézus előtt* – spanyol karácsonyi dal, Tótfalusi István fordítása
7. tanegység **Egyéb ötletek** 81
- *Szállást keres a szent család* – magyar népdal, Kistelek (Csongrád)
 - Kiss Lehel: *Sír a Jézus, nincs pólyája*
 - *Rossz a Jézus kiscsizmája...* – magyar népdal
 - Zelk Zoltán: *Karácsonyi ének*
 - *A betlehemi úton* – népi betlehemes játék – online

KICSI VAGYOK

82

1. tanegység **Katíleves, kiskifli, nagykifli** • 45 perces készségfejlesztő óra (magyar, mozgásos játék, vizuális kultúra, technika) 83
- *Kis Kati főzi az ebédet* – magyar népi mondóka
 - Balázs Imre József: *Hanna és a kiflik*
2. tanegység **Kicsi vagyok én** • 45 perces komplex szövegfeldolgozó és szövegalkotó óra (magyar, kreatív írás, ének-zene, választhatóan tánc) 85
- Szabó Lőrinc: *Kicsi vagyok én*
 - Hárs László: *Hol voltam, hol nem voltam* (részlet)
3. tanegység **Kicsi kézben a nagyvilág** • 3x45 perces komplex szövegfeldolgozó óra (magyar, ének-zene, vizuális kultúra, technika, természetismeret, hittan) 87
- Miklya Lukszányi Mónika: *Dorka és Tádé Betlehemben*
 - Lackfi János: *Hajdani ringató*
 - Krusovszky Dénes: *Kérdések*

4. tanegység	De megnőttél! • 3x45 perces komplex szövegfeldolgozó óra (magyar, testnevelés, matematika, vizuális kultúra, technika) • Beney Zsuzsa: <i>Megnőttél</i> • Ágai Ágnes: <i>[Láttam]</i> • Hervay Gizella: <i>Kicsi-mese</i> • László Noémi: <i>Most már nagy</i> (részlet) • Széchezy Rita: <i>Citromsárga pirosponatok</i> (részletek)	92
5. tanegység	Ez vagyok én! • Minimum 4x45 perces komplex témanap (magyar, természetismeret, vizuális kultúra, technika) • <i>Itt van az oltár</i> – magyar népi mondóka • Varró Dániel: <i>Testtudatosítgató</i> • Balázs Imre József: <i>A baba</i> • Mészöly Miklós: <i>A kis játszótársak</i>	96
6. tanegység	Amikor kicsi vagyok, amikor nagy vagyok... • 2x45 perces távoktatási óra (magyar, ének-zene) • Janikovszky Éva: <i>Velem mindig történik valami</i> (részletek)	102
7. tanegység	Egyéb ötletek • Nemes Nagy Ágnes: <i>A szék</i> – online • Miklya Zsolt: <i>Barnamedveszék alatt</i> – online	104

KARÁCSONYFA KÖRÜL 105

1. tanegység	Kiskarácsony • Minimum 60 perces készségfejlesztő óra (magyar, testnevelés) • <i>Kiskarácsony, nagykarácsony</i> – magyar népdal, Palotás (Nógrád) • Jász Attila: *** • Békés Márta: <i>Két ünnep közt</i>	106
2. tanegység	Jobb adni, mint kapni • 45 perces komplex szövegfeldolgozó óra (magyar, társadalmi ismeretek, hittan) • <i>Az ajándékozó</i> – bibliai igék • Kiss Ottó: <i>Adni</i> • László Noémi: <i>Ajándék</i>	109
3. tanegység	A karácsony akkor szép • 2x45 perces komplex szövegfeldolgozó, szöveg- és képalkotó óra (magyar, vizuális kultúra, technika, ének-zene) • Máté Angi: <i>Volt egyszer egy ablak</i> (részlet) • Csanádi Imre: <i>Karácsony fája</i> – online	111
4. tanegység	Hozzátok milyen karácsonyfa jár? • 4x45 perces komplex témanap (magyar, ének-zene, hittan, természetismeret, vizuális kultúra, technika) • Németh Zoltán: <i>Karácsonyfagyerekek</i> – online • Gryllus Vilmos: <i>Fehér karácsony</i> • <i>A karácsonyfa legendája</i> • <i>Lépeget az égi Isten</i> – cigány népköltés • Utassy József: <i>Karácsonyfa</i> – online • Hárs Ernő: <i>Karácsony</i> • Gimesi Dóra: <i>Mindenki karácsonyfája</i>	114
5. tanegység	Karácsonyi sütemény • Gyülekezeti alkalom nagyszülőkkel, idősekkel versek körül • Nemes Nagy Ágnes: <i>Kukuca</i> • Kiss Ottó: <i>Ínség</i> • Nyulász Péter: <i>Szaloncukor lányok</i> • Szabó T. Anna: <i>Csemege</i> • Weöres Sándor: <i>Téli nyalánkságok</i>	120
6. tanegység	Karácsonyi képek • 60 perces komplex távoktatási óra (magyar, ének-zene, vizuális kultúra, technika) • Csanádi Imre: <i>Karácsony fája</i> – online • Miklya Zsolt: <i>Karácsonyi emlék</i>	123

7. tanegység	Egyéb ötletek <ul style="list-style-type: none"> • Balázs Imre József: <i>Karácsonyi kérdezőgető</i> – online • Bertóti Johanna: <i>Karácsonyi ének</i> – online • Dsida Jenő: <i>Itt van a szép karácsony</i> – online • László Noémi: <i>Angyaljárás</i> – online • Nagy Izabella: <i>Karácsonykor</i> – online • Sarkady Sándor: <i>Felsüt a csillag</i> – online • Szepesi Attila: <i>Cinkekarácsonyfa</i> – online • Tandori Dezső: <i>A karácsonyfa alatt</i> – online 	125
--------------	---	-----

Újév, új idő/Január

ÉGI-FÖLDI IDŐ 126

1. tanegység	Kerek Isten fája • 45 vagy 2x45 perces készségfejlesztő óra (magyar, vizuális kultúra) <ul style="list-style-type: none"> • Nyulász Péter: <i>Évszakos</i> • <i>Hónapsorolók</i> – magyar népi mondóka, Nagyvárad (Bihar) • László Noémi: <i>Napok</i> • <i>Hétfő hetiben</i> – magyar népi mondóka, Nagyszalonta (Bihar) • <i>Kerek Isten fája</i> – magyar népi mondóka 	127
2. tanegység	Újévi jókívánságok • 2x45 perces komplex szövegfeldolgozó óra (magyar, természetismeret, technika) <ul style="list-style-type: none"> • <i>Adjon Isten füvet, fát</i> – magyar népi mondóka • Bertóti Johanna: <i>Három újévi kívánság</i> • László Noémi: <i>Sok és kevés</i> 	130
3. tanegység	Nap, Hold, csillagok • 2x45 perces komplex óra (magyar, technika, hittan, vizuális kultúra) <ul style="list-style-type: none"> • Kiss Ottó: <i>Tegnap este</i> • Nemes Nagy Ágnes: <i>A lámpa</i> – online • Finy Petra: <i>Az éjharangok</i> • Tamkó Sirató Károly: <i>A hold</i> • Miklya Zsolt: <i>Isten és a minden</i> – 1Mózes 1-2 	133
4. tanegység	Tegnap, ma, holnap • 2x45 perces komplex szövegfeldolgozó és szövegalkotó óra (magyar, természetismeret, vizuális kultúra) <ul style="list-style-type: none"> • Szabó Imola Julianna: <i>Ma van a holnap tegnapja</i> (részlet) • Bartos Erika: <i>Napok</i> • Babiczky Tibor: <i>Mondóka</i> 	137
5. tanegység	Napok, hónapok és évszakok • 4x45 perces komplex témanap (magyar, dráma, természetismeret, vizuális kultúra, technika) <ul style="list-style-type: none"> • Tóth Krisztina: <i>Napok</i> • Kovács András Ferenc: <i>Holderdő</i> • Marék Veronika: <i>December utáni mese</i> (részlet) • <i>Hónapsorolók</i> – magyar népi mondókák, Nagyvárad, Nagyszalonta (Bihar) • Kányádi Sándor: <i>Mi lennék</i> • Hárs László: <i>Váltott uralkodók</i> • Fehér Klára: <i>Évszakok</i> 	141
6. tanegység	Napok és évszakok • 45 perces távoktatási óra (magyar, vizuális kultúra) <ul style="list-style-type: none"> • Bartos Erika: <i>Napok</i> • Kovács András Ferenc: <i>Holderdő</i> • Berg Judit: <i>Mesék a Nádtengerből</i> (részlet) 	146
7. tanegység	Egyéb ötletek <ul style="list-style-type: none"> • Nyulász Péter: <i>Holdnap</i> – online • Hegyi György: <i>Napsoroló</i> – online 	148

NAPIREND

149

1. tanegység **Reggeltől estig** • 45 perces készségfejlesztő óra (magyar, dráma, ének-zene) 150
- Kukurikú, jó reggelt – magyar népi mondóka
 - Nyulász Péter: *Háromnegyed péntek*
 - *Reggel ébresztő...* – magyar népi mondóka, Érbogyoszló (Bihar)
 - *Délelőtt szaladj a víz előtt...* – magyar népi mondóka, Erdőgyarak (Bihar)
 - Gryllus Vilmos: *Színvilág*
 - Szabó T. Anna: *Párna*
 - Orbán Ottó: *Csónakos*
2. tanegység **Napirend** • 2x45 perces szövegfeldolgozó komplex óra (magyar, technika) 153
- Németh Eszter: *Mi lenne, ha én lennék a király lánya?*
 - Károlyi Amy: *Tik-tak, szól az óra*
3. tanegység **Hétalvók** • 2x45 perces komplex óra (magyar, ének-zene, testnevelés) 157
- Lázár Ervin: *Mese – reggelre*
 - Nagy Bandó András: *Korareggel*
 - Bertóti Johanna: *Késés*
4. tanegység **Nehéz elaludni** • 3x45 perces komplex szövegfeldolgozó és szövegalkotó óra (magyar, hittan, vizuális kultúra) 160
- Balázs Imre József: *Elalvás*
 - Fehér Klára: *Sötétség*
 - Horgas Béla: *Este*
 - Jeli Viktória: *Tökfej* (részlet)
 - *Esti ima*
 - N. Tóth Anikó: *Morzsák*
5. tanegység **Egy napom** • 4x45 perces komplex témanap bibliai kapcsolódással (magyar, ének-zene, tánc, hittan, technika) 164
- Rangáné Lovas Ágnes: *Nagy kár volt feltalálni a fésűt...*
 - Tóth Krisztina: *Dal az ébredésről*
 - Bertóti Johanna: *Titkos újévi fogadalmak*
 - Marék Veronika: *Tökmagnak sok a dolga*
 - Kiss Ottó: *Most én főzök*
 - Berg Judit: *Piros és Barna* (részlet)
 - Bálint Ágnes: *Valaki fürdene* – online
 - Bertóti Johanna: *Lefekvés*
 - Bertóti Johanna: *Várom az estet*
6. tanegység **Aludj te is!** • Minimum 45 perces távoktatási óra (magyar, ének-zene, kreatív írás) 170
- Bíró Szabolcs: *A sárkány, aki nem akart aludni* (részletek)
 - Varró Dániel: *Altató Misinek*
7. tanegység **Egyéb ötletek** 172
- Varró Dániel: *Altató Misinek*
 - Kiss Ottó: *Bárányok* – online
 - Ágai Ágnes: *[A sötét]* – online
 - Csorba Piroska: *Reggelre csak fél zoknit találok* – online

SZOBAI JÁTÉKOK

174

1. tanegység **Egy üvegben ül egy törpe** • 45 perces készségfejlesztő óra (magyar) 175
- *Egy üvegben ül egy törpe...* – magyar népi mondóka, Nagyvárad (Bihar)
 - *Nyelvtörők* – bihari magyar népi mondókák
 - Páskándi Géza: *Tréfás-pipás-kupakos*
 - Hervay Gizella: *Tréfás-mese* – online
 - Marék Veronika: *Játszom*
2. tanegység **Ikrek a szobában** • 45 perces szövegfeldolgozó óra (magyar, kreatív szövegalkotás) 178
- Gévai Csilla: *Ikerlányok ikersszókkal* (részlet)
 - Lackfi János: *Ikrek*

3. tanegység	Miértek és hogyanok • 2x45 perces szövegfeldolgozó és szövegalkotó óra (magyar, ének-zene, kreatív szövegalkotás) <ul style="list-style-type: none"> • Miklya Zsolt: Találós • Kiss Ottó: Kérdések • Hárs László: Miértek és hogyanok • Gárdonyi Géza: Mire jó? – online • Fehér Klára: Nagyon nehéz találós • Fehér Klára: Találós kérdés • Mi az? – magyar népi találós mondókák 	180
4. tanegység	Világok, bennem • 3x45 perces komplex szövegfeldolgozó óra bibliai kapcsolódással (magyar, technika, kreatív szövegalkotás, vizuális kultúra) <ul style="list-style-type: none"> • Kiss Ottó: Bújócska • Tóth Krisztina: Árnyjáték • Hárs László: Kigondolok, elképzelek • Hárs László: Buci királyfi összes meséi (részletek) • Czernák Eszter: A tenyérrajz – online 	184
5. tanegység	Régi játékok • Játékdélután szülőkkel, nagyszülőkkel (magyar, technika, kreatív szövegalkotás, vizuális kultúra) <ul style="list-style-type: none"> • Bálint Ágnes: A csutkababa (részlet) – online • Kiss Ottó: Új 	188
6. tanegység	Szójátékklub • 45 perces távoktatási óra (magyar, kreatív írás) <ul style="list-style-type: none"> • Nyelvtörők – magyar népi mondókák, Nagyszalonta, Mezőtelki (Bihar) • Kiss Ottó: Tár • Lackfi János: Hottentotta napszakok 	190
7. tanegység	Egyéb ötletek <ul style="list-style-type: none"> • Hervay Gizella: Tréfás-mese – online • Balázs Imre József: Szépségverseny 	192

MIT ÜZEN A TÉL?

193

1. tanegység	Aki fázik, vacogjon... • 45 perces készségfejlesztő óra (magyar, dráma/testnevelés, ének-zene) <ul style="list-style-type: none"> • Madarak szállnak szárnyak nélkül – magyar népi találós mondóka, Nagyszalonta (Bihar) • Nyulász Péter: Fhú • Kányádi Sándor: Aki fázik • Kányádi Sándor: Duruzs-darázs 	194
2. tanegység	Évszakcsomagok • 2x45 perces komplex szövegfeldolgozó óra (magyar, természetismeret, ének-zene, technika) <ul style="list-style-type: none"> • Tóth Krisztina: Dal a hidegről • Janicsák István: Látogatók • Bertóti Johanna: Csomag északról • Bertóti Johanna: Tél? 	197
3. tanegység	Téli játékok • Választhatóan 45 perces vagy 2x45 perces szövegfeldolgozó óra (magyar, ének-zene, testnevelés) <ul style="list-style-type: none"> • Jánky Béla: Zsibog a hegy – online • Miklya Zsolt: Hóutak • Turbuly Lilla: Hóasszony (részlet) 	201
4. tanegység	Állatok télen • 3x45 perces komplex szövegfeldolgozó óra (magyar, természetismeret, ének-zene, vizuális kultúra) <ul style="list-style-type: none"> • Birtalan Ferenc: Hirdetmény • Kányádi Sándor: Feketerigó • Kányádi Sándor: Farkas • Zelk Zoltán: Kelj fel, medve • Kovács András Ferenc: Téli éjszakák • Hárs László: Hótündér (részlet) 	205

5. tanegység	Betemetett a nagy hó... • 4x45 perces komplex témanap (magyar, technika, testnevelés, ének-zene) <ul style="list-style-type: none"> • Kányádi Sándor: <i>Betemetett a nagy hó</i> • Kiss Ottó: <i>Hó</i> • Szép Ernő: <i>Hó</i> – online • Szabó T. Anna: <i>Vattahó</i> • Lackfi János: <i>Tél</i> • László Noémi: <i>Reggelek</i> • Bertóti Johanna: <i>Január az ablakból</i> • Berg Judit: <i>Micsoda idő!</i> (részlet) • Miklya Zsolt: <i>Dúdoló</i> 	210
6. tanegység	Téli gondok • 2x45 perces távoktatási óra (magyar, természetismeret, testnevelés / vizuális kultúra) <ul style="list-style-type: none"> • Tóth Krisztina: <i>Dal a hidegről</i> • Tasnádi Emese: <i>Az elveszett hó</i> 	216
7. tanegység	Egyéb ötletek <ul style="list-style-type: none"> • Kiss Ottó: <i>Apa vonaton utazik</i> – online • Jász Attila: <i>Égszínkék cinkék</i> – online 	218

Farsangi örömök/Február

HA ÉN FELNŐTT VOLNÉK 219

1. tanegység	Égi pékség • Minimum 45 perces készségfejlesztő óra (magyar, technika) <ul style="list-style-type: none"> • Nyelvtörők – bihari magyar népi mondókák • Erdős Virág: <i>A Béci-féle égi pékség</i> 	220
2. tanegység	Ha én felnőtt volnék • 45 perces szövegfeldolgozó óra (magyar, vizuális kultúra) <ul style="list-style-type: none"> • Janikovszky Éva: <i>Ha én felnőtt volnék</i> (részlet) • Janikovszky Éva: <i>Te is tudod</i> (részlet) 	222
3. tanegység	Óriáslépésben • 2x45 perces komplex szövegfeldolgozó és képalkotó óra (magyar, vizuális kultúra) <ul style="list-style-type: none"> • Balázs Ágnes: <i>Óriás</i> • Ágai Ágnes: <i>[Ha nagy leszek]</i> • Kiss Ottó: <i>Ha megnövök</i> 	224
4. tanegység	Mesebeli mesterségek • Minimum 2x45 perces komplex szövegfeldolgozó óra (magyar, technika) <ul style="list-style-type: none"> • Janicsák István: <i>Hét fiú</i> • Kányádi Sándor: <i>Volt egyszer egy varga</i> • Páskándi Géza: <i>A fazekas</i> 	227
5. tanegység	Foglalkozások • Választhatóan 5x45 perces vagy 3x45 perces komplex témanap (magyar, technika, természetismeret, ének-zene, testnevelés) <ul style="list-style-type: none"> • Fehér Klára: <i>Foglalkozások</i> • Turbuly Lilla: <i>A varró néni</i> (részletek) • Berg Judit: <i>Postás</i> (részlet) • Lackfi János: <i>Kerti kaland</i> (részlet) • Gryllus Vilmos: <i>Szakács</i> 	232
6. tanegység	Sehallselát Dömötör • 45 perces távoktatási óra (magyar, technika) <ul style="list-style-type: none"> • Weöres Sándor: <i>Sehallselát Dömötör</i> • Miklya Zsolt: <i>Bibliai találósok – mesterségek</i> 	239
7. tanegység	Egyéb ötletek <ul style="list-style-type: none"> • Kertész Erzsébet: <i>Ludmilla megoldja</i> (részlet) • Janicsák István: <i>Boldog asszony</i> 	241

MIT ÉRZEL?

242

1. tanegység **Vadmelegmag és szelíd melegmag** • 45 perces készségfejlesztő óra (magyar, dráma, testnevelés) 243
- Vagy szelíd melegmag... – magyar népi mondóka
 - Mély kútba nézek – magyar népi gyermekjáték
 - Rákos Sándor: *Siető, nevető*
 - Janicsák István: *Kérdegető*
2. tanegység **Mint az időjárás** • Minimum 2x45 perces komplex szövegfeldolgozó óra (magyar, természetismeret, technika) 246
- Kiss Ottó: *Kívül és belül*
 - Schein Gábor: *Időjárás*
 - Mészöly Miklós: *Vidám és szomorú* – online
3. tanegység **Görbe tükör** • 2x45 perces komplex óra (magyar, vizuális kultúra, technika) 249
- Békés Márta: *A törpe tükre*
 - Kiss Judit Ágnes: *Babaróka és Gilike* (részlet)
 - Szepes Mária: *Az elromlott szerkezet*
4. tanegység **Amikor boldog vagyok** • 3x45 perces komplex szövegfeldolgozó óra igei kapcsolódással (magyar, vizuális kultúra) 253
- Nagy Bandó András: *Minek néked?*
 - Wéber Anikó: *Marci és a legvidámabb osztály* (részlet)
 - Bertóti Johanna: *Amikor boldog vagyok*
 - Az örvendező szív – Példabeszédek 15,13
 - Schein Gábor: *Szomorúság*
5. tanegység **Amikor jó vagyok... Amikor rossz...** • Minimum 4x45 perces komplex témanap (magyar, vizuális kultúra, technika) 257
- Ágai Ágnes: *[Zene]*
 - Jász Attila: *Feketefehér*
 - Kiss Ottó: *Mai rosszselekedetek*
 - Kiss Ottó: *Mai jóselekedetek*
 - Lackfi János: *Jóság*
 - Kiss Ottó: *A boldogság*
 - Balázs Imre József: *Vidámpark*
6. tanegység **Jó nekem!** • 45 perces távoktatási óra (magyar, társadalmi ismeretek) 263
- Janikovszky Éva: *Jó nekem!* (részlet) – online
7. tanegység **Egyéb ötletek** 265
- Hervay Gizella: *Mérges-mese* – online
 - Hervay Gizella: *Mérges-mese*

BARÁTOM VAGY

266

1. tanegység **Bal kéz, jobb kéz** • Minimum 45 perces készségfejlesztő óra (magyar, testnevelés, technika) 267
- Bal, jobb... – magyar népi mondókák
 - Békés Márta: *A balkezes olló*
 - Rangáné Lovas Ágnes: *A jobb kezemmel...*
2. tanegység **Brumi és barátai** • 2x45 perces szövegfeldolgozó és képmegjelenítő óra (magyar, vizuális kultúra, dráma) 270
- Bodó Béla: *Hogyan lettem sárkány* (részletregényrészlet) – a *Brumi az iskolában* című meseregény 5. fejezete (Holnap Kiadó, Bp., 2001, 37–45. oldal)
3. tanegység **Már megjöttünk estére...** • 3x45 perces komplex óra (magyar, ének-zene, természetismeret, testnevelés) 272
- Már megjöttünk estére... – magyar népi mondóka
 - Kiss Judit Ágnes: *Babaróka látogatóban* (részlet)
 - Ágai Ágnes: *[Legjobb barátom]*

	<ul style="list-style-type: none"> • Miklya Luzsányi Mónika: <i>Nagyölelés</i> • <i>Egy, kettő, három, négy...</i> – magyar népi mondóka 	
4. tanegység	Álmok, titkok, barátok • 2x45 perces szövegfeldolgozó óra (magyar, kreatív szövegalkotás) <ul style="list-style-type: none"> • László Noémi: <i>Volt-nincs</i> • Barak László: <i>Álmodozó</i> • Ágai Ágnes: <i>[A nagy titkokat]</i> 	278
5. tanegység	A legjobb barátom • 4x45 perces komplex témanap hittartalommal (magyar, hittan, vizuális kultúra) <ul style="list-style-type: none"> • Kertész Erzs: <i>Arika barátai</i> (részlet) • Turbuly Lilla: <i>Talált szív</i> • Turbuly Lilla: <i>Eső</i> • Miklya Zsolt: <i>Kisnoel imája</i> • Kiss Ottó: <i>A legjobb barátom</i> • Vig Balázs: <i>A repülő iskolatáska</i> (részlet) • Kiss Ottó: <i>Ha a házunk</i> 	281
6. tanegység	Jeremiás és Mercédesz • 2x45 perces távoktatási óra (magyar, vizuális kultúra) <ul style="list-style-type: none"> • Kányádi Sándor: <i>Jeremiás és Mercédesz</i> 	286
7. tanegység	Egyéb ötletek <ul style="list-style-type: none"> • Bálint Ágnes: <i>Az öreg malac</i> – online 	288

ÁLL A BÁL 289

1. tanegység	Hogy a kakas? • 45 perces készségfejlesztő óra (magyar, dráma, testnevelés) <ul style="list-style-type: none"> • <i>Elvesztettem zsebkendőmet</i> – magyar népi játékmondóka, Maroskeresztúr (Maros-Torda) • <i>Hogy a kakas?</i> – magyar népi játékmondóka, Gerendkeresztúr (Torda-Aranyos) 	290
2. tanegység	Lányok és fiúk • 45 perces szövegfeldolgozó és szövegalkotó óra (magyar, kreatív szövegalkotás) <ul style="list-style-type: none"> • Kiss Ottó: <i>Hőemberek</i> • Fodor Ákos: <i>Lány és fiú</i> 	293
3. tanegység	Farsangnapi kutyabál • 45 vagy 2x45 perces komplex szövegfeldolgozó és táncóra (magyar, ének-zene, tánc) <ul style="list-style-type: none"> • Csoóri Sándor: <i>Farsangnapi kutyabál</i> 	295
4. tanegység	Jelmezek • 3x45 perces komplex szövegfeldolgozó óra (magyar, ének-zene, vizuális kultúra) <ul style="list-style-type: none"> • Gryllus Vilmos: <i>Bál, bál, maszkabál</i> • Nyulász Péter: <i>Farsang</i> • Miklya Luzsányi Mónika: <i>Batman farsangja</i> • Farkas Beáta: <i>Farsang az iskolában</i> • Szőcs Margit: <i>Családi farsang</i> • Berg Judit: <i>Farsang</i> (részlet) 	298
5. tanegység	Miskeri-maskara bál • 3x45 perces komplex órablokk (magyar, ének-zene, tánc és dráma, vizuális kultúra) <ul style="list-style-type: none"> • Sarkady Sándor: <i>Farsang</i> • Murányi Zita: <i>Azért kell beöltözni</i> • Finy Petra: <i>Miskeri-maskara bál</i> • Marék Veronika: <i>A Csúnya Kislány</i> – hangos diafilm – online 	303
6. tanegység	A Csúnya Kislány • 90 perces távoktatási duplaóra (magyar, vizuális kultúra) <ul style="list-style-type: none"> • Marék Veronika: <i>A Csúnya Kislány</i> – hangos diafilm – online 	308
7. tanegység	Egyéb ötletek <ul style="list-style-type: none"> • Mosonyi Aliz: <i>A Kiflikirálynő</i> • Gryllus Vilmos: <i>Maszkabál vége</i> – online • Takács Viktória: <i>Busó mese</i> (részletek) – online 	310

Kedves Kollégánk!

Hogy a kezekben tartod az 1-2. osztályos tanulók számára készült szöveggyűjteményhez kapcsolódó *Ötlettár*-t, már ez is jelzi, milyen fontos számodra az irodalom tanítása, a gyerekek olvasóvá nevelése, amelyhez új utakat, ötleteket keresel. *Ötlettárunk* pontosan erre szolgál. Ha szereted az irodalmat, ha nem ijedsz meg az új dolgoktól és megközelítésektől, van kedved játszani és alkotni, akkor ez az anyag neked való. Ha úgy gondolsz, az iskolai munka nem csupán tantárgyak „letanítása”, hanem az egyik legcsodálatosabb művészet, amely során a gyerekek személyiségét fejlesztjük, akkor szintén neked való ez a tananyag. Ha szeretsz komplex módon gondolkodni, és hiszel abban, hogy a gyerekek kreativitása csodákra képes, akkor is nyugodtan belevághatsz ebbe a munkába. Ha hiszed, hogy Isten a világ minden csodájában jelen van, amit érdemes a gyerekekkel felfedeztetni, akkor fantasztikus élményekben lehet részed ennek a tananyag-nak a segítségével. Ráadásul, ha tanítás során mersz alkotó módon, kreatívan hozzájárulni a tananyaghoz, akkor inspiráló segítséget kapsz itt a munkádhoz.

Az *Ötlettár* egy keresztény értékrendet közvetítő, tevékenység- és felfedező tanulás alapú, összművészeti irodalomtanítási módszerre épül, amely a szerzők több évtizedes pedagógiai és tananyagfejlesztői tapasztalatát összegzi. A módszer lényege, hogy a pedagógiai folyamatban sokkal hatékonyabban tudunk eredményt elérni, ha nem „tantárgyat/tananyagot tanítunk”, nem „ismereteket adunk át”, hanem a gyerek teljes személyiségét bevonva, azt alkotó módon fejlesztjük. A módszer Howard Gardner sokrétű intelligencia elméletén alapul, azaz nemcsak a verbális intelligenciát fejlesztjük, hanem több képességterületet kapcsolunk össze, akár egy „tanórán” belül is. A tevékenységek igen sokrétűek, de főleg a gyerekekben meglévő elemi játékkedvre, kifejezőkészségre és kreativitásra építünk minden alkalommal.

Az *Ötlettárban* található foglalkozásterveink nem hittanóratervek, hanem olyan tevékenységekbe vonjuk be a gyerekeket, amelyek keresztény értékrendre épülnek (szeretet, empátia, természetvédelem, érzékenyítés, együttműködés, problémacentrikus gondolkodás, felelősségvállalás stb.), így nem egyházi iskolában is nyugodtan lehet tanítani a tanegységek jó részét. Ám vannak olyan tanegységek is, amelyek kifejezetten bibliai történetekhez vagy egyházi ünnepekhez kapcsolódnak. A tananyagot a Református Tananyagfejlesztő Csoport felkérésére fejlesztettük, ezért elsősorban a református, protestáns egyházi megközelítést követjük a konkrét hittartalmakat közvetítő órákon. De azért nem mondunk le a Mikulásról, a karácsonyi angyalszárnyakról, farsangi bálról, húsvéti locsolásról és pünködsdi szokásokról sem. Igyekszünk a hagyomány tágabb keretei között elhelyezni az ünnepeinket, az évkör szokásait, ami minden keresztény/keresztényen és gondolkodó ember számára építő üzenettel rendelkezik.

A 6-8 éves életkor átmenet az óvodáskor kötetlenebb játéktevékenységeiből a hangok és betűk világával, a világ dolgaival való ismerkedés kötöttebb feladattudatot igénylő tevékenységeibe. Mégsem kell lemondanunk a játékélményről, sőt ezt használjuk hajtóerőként és motivációként a személyiségfejlesztés során, hogy a rácsodálkozás, gyönyörködés, felfedezés, a problémák felismerése és megoldása is belső motivációval működjön. A belső motiváció az az alap, amire írás-olvasást, ismeretszerzést és alkalmazást, sőt bizalmat is építeni lehet. Ezen az alapon biztosabban kibontakozhat az a fogékonyság és érzékenység, ami a hitbizonyosság, az etikai normák felé is sikerrel vezetheti a gyerekeket. A játékos tapasztalatszerzés tehát nem mond ellent sem az ismeretszerzésnek, sem a hitnek, sőt annak forrásvidékévé válhat, ha jól élünk vele. Sikeres, közös élményekben gazdag munkát kívánnak a tananyag szerzői-szerkesztői:

Miklya Luzsányi Mónika és Miklya Zsolt

MÓDSZERTANI KISKÁTÉ

Ha végiglapozod a szöveggyűjteményt és az *Ötlettárat*, biztosan számtalan kérdés felmerül benned, ezért összeállítottunk egy módszertani kiskátét, hogy bemutassuk azt az újszerű pedagógiai hátteret, amely a tananyag összeállítása során vezérfonalunk volt.

Milyen szövegeket találok a szöveggyűjteményben?

Az 1–2. osztályosoknak szóló irodalmi szöveggyűjtemény-sorozat **négy, évszakokhoz kapcsolódó kiadványból** áll, amikhez kapcsolódik egy betűrendbe szedett szövegválogatás, egy ábécéskönyv is:

- *Levélszárnyak* (ősz)
- *Pehelyszárnyak* (téli)
- *Sziromszárnyak* (tavaszi)
- *Felhőszárnyak* (nyárváró magazin)
- *ABC-kuckó* (ábécéskönyv)

Az első három **évszakkötetet hónapokra, azokat heti osztásnak megfelelően 4-4 témára tagoltuk**, és kaptak egy-egy fantáziacímet is.

Például a *Levélszárnyak* őszi kötet havi bontása a következő:

- *Megjött az ősz* (szeptember)
- *Hálás vagyok* (október)
- *Családi képeskönyv* (november)

Példaként a szeptemberi fejezet témacímei:

- *Nyárbúcsúztató*
- *Otthon-iskola*
- *Mesesarok-játékkuckó*
- *Időkép*

A **nyári magazin** oldottabb szerkesztésű, terjedelemre is inkább magazinúságra emlékeztet. Az **ábécéskönyv** szövegeit pedig a hangok/betűk szervezik, vonják egységbe, aminek elveit, játékötleteit és tevékenységeit külön kiadványban gyűjtöttük össze (lásd ott bővebben).

A **szöveggyűjteménybe** olyan lírai és prózai műveket szántunk, amelyek vélhetően megmozgatják és megszólítják a mai gyerekeket. Mondókáktól, játékdaloktól és találós kérdésektől kezdve olyan elgondolkodtató szövegekig, amelyek az ő problémáikat, örömeiket, bánataikat, ünnepeiket és hétköznapjaikat mutatják be, dolgozzák fel. Nyelvében friss, sokszor humoros vagy éppen dallamos, a gyerekekhez közel álló szövegeket válogattunk, a néphagyományból éppúgy, mint a 20. századi vagy kortárs magyar irodalomból. Fő célunk volt, hogy a szöveggyűjtemény lehetőleg önmagában is teljes értékű olvasmányélményt nyújtson a gyerekeknek. Bízunk benne, hogy négyrészes, évszakraól évszakra más arculatot mutató szöveggyűjteményünk a gyerekirodalmi antológiák szintjén is megállja a helyét.

Miért van ilyen sok szöveg? Mindet meg kell tanítani?

Dehogy. Az egyik legfontosabb, amit ennek az anyagnak a használata közben meg kell tanulni (pedagógusként és gyerekként is), hogy semmi sem kötelező. Olvasni viszont szabad és érdemes, mert az önmagában is élményt jelent. A sok szöveg együtt pedig kész regény: olyan szöveghálót alkot, ami mindig nyújt valami újat, mindig meglep valamivel. A tanegységek is ebbe az olvasmányélménybe vezetnek be, illetve kapcsolnak be minket. A sok szöveg és „óraleírás” lehetőséget nyújt a válogatásra. Hiszen minden gyerekcsoport és minden pedagógus más. Más szövegekre tudnak ráhangolódni, más tevékenységek kötik le őket, másként tudják hatékonyan feldolgozni az irodalmi műveket. Azért tartalmaz olyan sokféle szöveget és tanegységet (órát, foglalkozást) az ötlettár, hogy mindenki találjon a maga számára megfelelőt. Ahogyan a 3–4. osztályos kiadványunk kipróbálásában részt vevő egyik kolléga mondta: „Ez egy terített asztal, amiről mindenki annyit vehet, amennyivel jóllakik!”

Az egyházi ünnepek is megjelennek a szöveggyűjteményben?

Természetesen. De nemcsak az egyházi ünnepek, hanem a nemzeti, családi ünnepeink és az évkörhöz kapcsolódó fontosabb szokásaink is. És mivel tudjuk, hogy az ünnepi műsor minden évben nehéz feladat elé állítja a pedagógusokat, a megemlékező foglalkozások mellett olyan szöveganyagot is találnak, ami segít egy-egy műsor összeállításában.

Miért van ilyen sok vers, mondóka?

Ha valaki kinyit egy népi játékgyűjteményt, rácsodálkozhat, hogy mennyi játékdallal, mondókával találkozik. Sokszor még az egyszerű mozgásos játékokhoz is kapcsolódik valamilyen mondókaelem (pl. a szembe-kötösi „bosszantója”). És ez nemcsak a hagyományból, hanem a kisgyerekek játékos nyelvhasználatából is ered, amire 1–2. osztályban különösen is építhetünk. A magyar irodalom – főleg a 20. század második felétől – gyerekkerseiben, mondókákban is igen gazdag, valóságos kincsesbánya. Ráadásul költőink felnőtteknek szánt versei között is számos olyan darabot találunk, amit a gyerekek is nyugodtan olvashatnak, mondogathatnak. Ne féljünk tőlük, a gyerekek szeretik és „élik” a verseket, mondókákat, ha azok dallamvilága, játéka, képei, gondolatai megmozgatják a fantáziájukat. Nem is kötelező megtanulni, elég csak játszani velük, és a ritmusjátékokkal, felelgető és körjátékokkal szinte magától fülükbe mászik egy-egy sor vagy akár az egész mondóka, vers. Ha szabadon asszociálhatnak, elgondolkodhatnak egy-egy kérdésen vagy furcsa kapcsoláson, szójátékon, elég csak beszélgetni róla vagy játszani vele. A gyerekek mondóka- és versélményre való fogékonyságát érdemes kihasználni, ezért is kerültek ilyen nagy arányban a szöveggyűjteménybe.

Hogyan illeszthetem be a szöveggyűjtemény anyagát a tanmenetembe?

A szöveggyűjtemény témái az állami olvasókönyvek témáihoz is igazodnak, részben párhuzamosak velük, részben kiegészítik azokat. (A bevezetés végén egy táblázatban összefoglaltuk a kapcsolódásokat.) Így a „normál” olvasás/irodalomórán is taníthatók a tanegységek. De mivel komplex anyagokról van szó, ahol erősen építünk a tantárgyi integrációra, az adott tanegységbe más tanórák, műveltségi területek (kézügytárgyak, természetismeret stb.) is bevonhatók. Harmadrészt a projekt- és témanapok keretében, valamint napközis foglalkozásokon vagy iskolaotthonban is rendszeresen használhatjuk a szöveggyűjtemény olvasmányait és a módszertani segédkönyv ötleteit.

A nyári témákhoz is adunk anyagot a nyári magazinban, még hozzá kötetlenebb, játékgyűjteményhez hasonló formában. Ezek felhasználásához olyan szervezési formákra is gondolhatunk, ami a tanév utolsó napjaiban vagy akár a nyár folyamán is megvalósítható: játéknapp, túra, kirándulás, tábor, nyári napközi, könyvtári foglalkozás. A nyári magazin szövegeit és játékeit persze tanév közben is nyugodtan feldolgozhatjuk, ha megtaláljuk a helyüket.

Mire figyeljek a szövegekkel való ismerkedésnél?

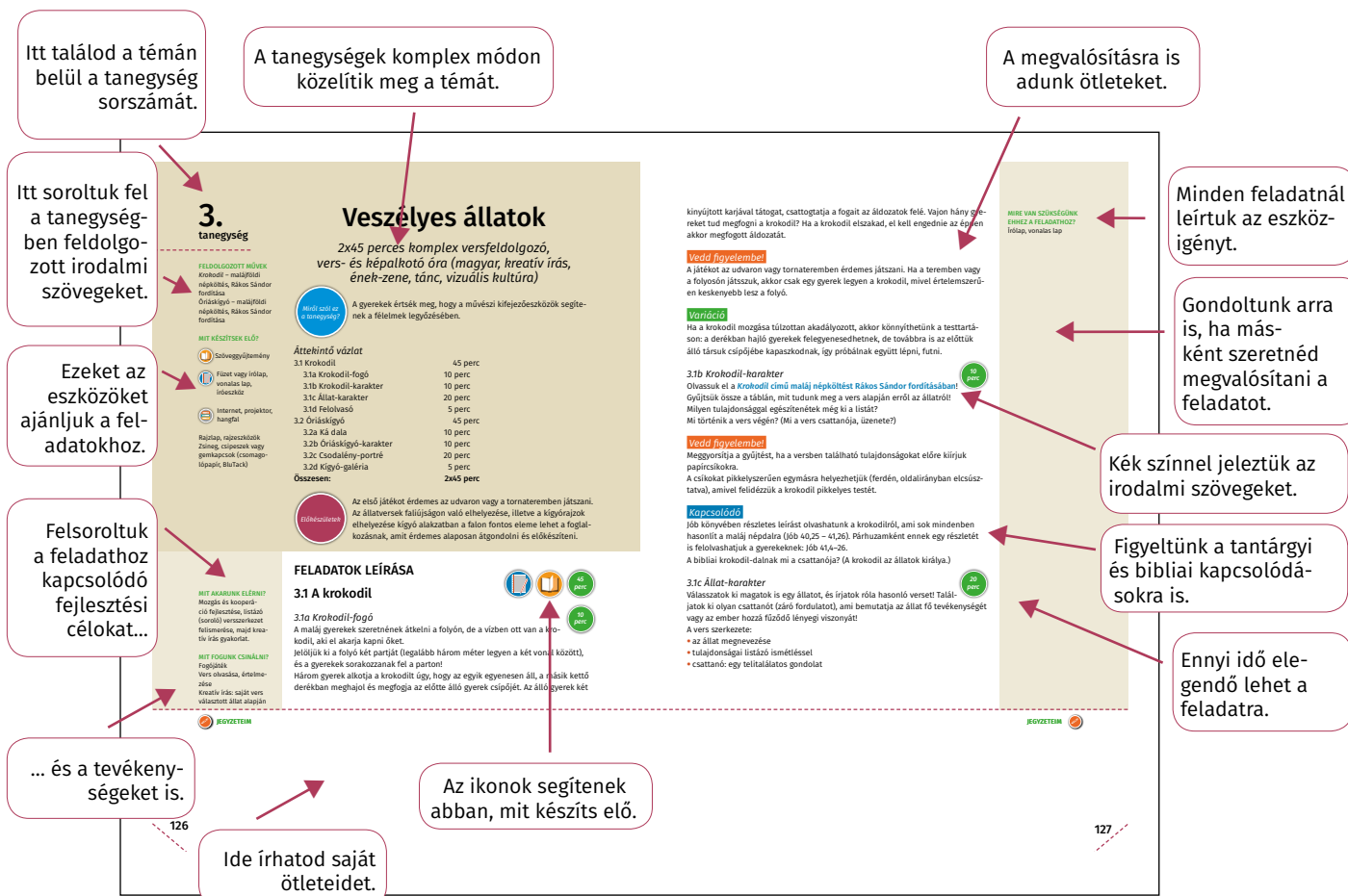
Az olvasás- és beszédképesség, szövegalkotási készség 1–2. osztályban nincs még szinkronban, különösen a betűtanulás szakaszában. A gyerekek szeretnek mondókázni, énekelni, verset mondani, mesélni és mesét hallgatni akkor is, amikor még nem tudnak olvasni. Ezt az óvodában szabadon élvezhették, ezért az iskolában sem szerencsés lefékezni pusztán azért, mert még nem tudnak elég jól olvasni vagy írni. A szövegekkel való ismerkedés ezért gyakran először hallás után történhet, illetve minden témában találunk bőven olyan feladatokat, sőt egész tanegységeket, amelyekben a szöveghasználat megoldható hallás útján is. Nem tekintettük feladatunknak, hogy a betű- és olvasástanulás módszereihez alkalmazkodjunk, így a szöveggyűjtemények szövegeit szótagolás nélkül közöltük. Annál is inkább, mert 2. osztályban már nincs szükség a szótagoló olvasásra, és az elsősök között is sokan inkább szóképesen olvasnak. Aki „rákap” az olvasásra, annak az olvasásélmény kiteljesedéséhez vezet a szótagolás nélküli, szóképes olvasás.

A szövegolvasásnál sem az olvasástechnika fejlesztését vettük elsődleges feladatul, hanem az olvasásélmény megszerzését és gazdagítását. Az érdeklődés fenntartásához (főleg hosszabb szövegek esetén) bármilyen olvasási módszer „bevethető”, ebben szabad kezet kapnak a pedagógusok. Tehát nyugodtan lehet váltogatni az egyéni hangos és néma olvasást, a kis csoportban történő felolvasást, a pedagógus bemutató olvasását a dramatikus és kifejező hangos olvasással vagy az olvasás játékos, interaktív formáival. A megtanult mondóka- és versszövegek pedig a ráismerő olvasást és ezáltal a szóképes olvasást segítik, differenciálják.

A meséknél is gyakran ajánljuk, hogy a pedagógus maga olvassa fel a szöveget (lásd mesesarok) a gyerekeknek, akkor is, ha már ők is meg tudnának birkózni a feladattal. Fontosnak tartjuk a gyerekek számára történő

rendszeres meseolvasást. Sajnos sok gyereknek nem olvasnak mesét otthon, pedig a mese hallás utáni megértése számtalan képességet fejleszt, nem beszélve a mesék varázslatos világáról, a mesébe való belefeledkezésről, amikor nem zavarják az olvasót a saját olvasástechnikai problémái. A gyerekek a szövegekkel való kapcsolatukban általában hamarabb válnak jó befogadóvá, mint jó olvasóvá. Akkor kerülhet igazán szinkronba a kettő, ha a befogadói élmény elég erős és motiváló a technikai akadályok leküzdéséhez.

Hogyan épül fel az Ötlettár?

A szöveggyűjteményekhez elérhető egy-egy **Ötlettár** is. Ezekben a szöveggyűjtemények tagolását és fantázia címeit használtuk.

A **Ötlettár**okban minden heti anyaghoz 6-6 teljes tanegységet és további ötleteket találunk, amelyek a szöveggyűjteményben (vagy az online elérhető szövegek között) az adott héthez kapcsolódó szövegek feldolgozásához adnak ötleteket, feladatokat. A tanegységjavaslatok lehetnek 45 percesek, 2x45 percesek vagy még hosszabbak, akár témnapok, projektek is.

Az **Ötlettár**ak elején tartalomjegyzék található, amelyekben a tanegységek hossza és az érintett tantárgyak mellett a feldolgozott szépirodalmi műveket is felsoroltuk.

Az **Ötlettár**ak heti anyagait ugyanazok a fejezetkezdő illusztrációk választják el, amelyeket a szöveggyűjteményekben találunk, az alábbi kérdések megválaszolásával kiegészítve:

- Miről szól ez a téma? Miért fontos ez nekünk?
- Mit szeretnénk elérni?

Hogyan készüljek fel az órára?

Először nézd át a tartalomjegyzéket! A címek már tájékoztatást nyújtanak a tanegység témájáról. Majd nézd át a fejléceket (cím alatti szürke sáv), és válaszd ki azokat a tanegységeket, amelyek témájuk vagy célmeghatározásuk alapján szóba jöhetnek! Javasoljuk, hogy ne a rendelkezésre álló idő alapján válogass (például ne csak a 2x45 perces órákat nézd át), sokkal inkább a tevékenységek alapján. Érdemes az adott téma összes óráját átfutni, mert sok használható ötletet találhatsz.

Ha kiválasztottad a megfelelő tanegységet, mindenekelőtt ismerkedj meg a szövegeivel! Érdemes előbb „csak úgy” elolvasni, saját olvasmányélményt szerezni. Majd hasonlóan végigolvasni a hozzá kapcsolódó feladatokat, és képzeletben alkalmazni az osztályodra. Képzeld el, gondold végig, hogy a te gyerekeid hogyan viselkednének az adott játékszituációban, feladathelyzetben! Ha kell, módosítsd a feladatot, az időkeretet, vagy cseréld le a feladatok egy részét más feladatokra! Megteheted azt is, hogy a feladatokat átalakítod, vagy teljesen új, a csoportodhoz jobban illő feladatot találsz ki az adott helyre.

Ha összeállt a fejedben az óra, akkor mérd fel (a szélső oszlopok leírása alapján), hogy milyen anyagokra, eszközökre lesz szükséged, illetve milyen előkészületek szükségesek (fejléc)!

Miért tanegységekről van szó, és miért nem tanóráról?

Mert az élet nem szorítható 45 perces tanórák közé, mint ahogy az irodalom sem szorítható be a magyaróra/olvasásóra keretei közé. Éppen ezért alapvetően nem tanórákban gondolkodtunk, hanem olyan tevékenységsorokat írtunk le, amelyek aktiválják a gyerekeket, és segítik az irodalmi művek befogadását, megértését. Mivel nem „laborkörülmények” között vizsgáljuk az irodalmi műveket, a tanegységek szinte mindenhol több tantárgyat érintenek. De mivel iskolában tanítunk, ahol 45 percenként megszólal a csengő, megpróbáljuk mégis 45 perces egységekre osztani a tevékenységfolyamatot (ahol csak lehet).

Miért van olyan sokféle tanegység egy-egy témához?

Hogy megtaláld osztályod számára a legmegfelelőbbet. Igyekeztünk minden intelligenciatípushoz valamilyen feladatot közreadni, így remélhetőleg mindenütt találsz olyan tanegységet, ami jó az osztályodnak akkor is, ha beszélgetősek, agyálósak, ha mozgásosak, drámásak, ha szeretnek énekelni, táncolni, vagy ha szívesen rajzolnak, festenek.

Ha megfigyeled, minden heti téma felépítése hasonló: az első téma általában egy bevezető, készségfejlesztő vagy dupla óra, sok játékkal, mozgással, mondókéval. Majd legalább egy 45 perces, kétszer, illetve háromszor 45 perces tanegység következik, illetve valami „extra”: témanap, teadélután, kirándulás. Végül egy távoktatási óra, amit akár online kapcsolatban, akár differenciáló egyéni feladatként is adhatunk a gyerekeknek, ha van megfelelő digitális eszköz. A gyerekek érdeklődése, beállítottsága és a ráfordítható idő minden osztályban más, ezért próbáltuk többféle időkerettel, többféle szervezési formában megadni a tanegységek anyagát. Ha mindezek ellenére sem találsz olyan tanegységet, ami megfelel, akkor nyugodtan alkoss meg egy sajátot a tanítói ötletgyűjtemény feladatait felhasználva!

Megbonthatom-e a tanegységeket?

Hát persze! Alapvetően közös alkotásra buzdítunk ezzel az *Ötlettárral*. Azt szeretnénk, hogyha elolvasod a tanegységek leírását, és kiválasztod a legmegfelelőbbet, akkor gondold át, milyen az osztályod, milyen vagy te magad, mit szeretnél elérni, és milyen külső-belső eszközeid vannak hozzá! Ezek után gyúrd át az *Ötlettárban* található tanegységet olyanra, ami a legjobban megvalósítható számodra a gyerekeiddel! Légy ebben szabad! Mi csak alapanyagot adunk az irodalmi művekkel, és megmutatunk néhány eszközt a módszertani segédanyagokkal, de te vagy az, aki el tudja képzelni a tervezés során, ami majd a gyerekek között lezajlik, és meg is tudja valósítani azt. Merj alkotó pedagógus lenni, merj csodákat létrehozni a gyerekeiddel!

A tanegységek megbonthatók úgy is, hogy a több „tanórából” álló tanegységek egyes részeit külön-külön tanítod. Az is elképzelhető, hogy egy több tanórás tanegységből válogatsz össze 45 percet, vagy éppen új feladatokat szúrsz be, és bővíted ki a rövidebb tanegységeket. A projekt-, illetve témanapok általában jól bonthatók 45 perces órákra, tehát külön-külön is megtarthatók. Egy-egy fontosabb, hangsúlyosabb feladat is kibővíthető akár egy teljes tanórává (erre adunk is néhol ötleteket, vagy jelezzük a lehetőségét, de bármelyik tananyagegységből ki lehet ragadni egy-két feladatot, és új órát lehet alkotni belőle).

Akkor nem is kell tartanom a javasolt időkeretet?

Nem árt az időhatárokat tartani, de a megadott időkeret csak tájékoztató jellegű. Nyugodtan szabd át azt is a saját igényeiteknek és lehetőségeiteknek megfelelően!

Szánhatok több időt egy-egy feladatra is?

Természetesen! A gyerekek igénylik az elmélyült beszélgetést, nagyon bele tudnak melegedni egy-egy játékba, kreatív feladatba. Ha lehetőséged van rá, érdemes kihasználni ezt a lelkesedést, és (akár a következő feladatok rovására) több időt szánni az adott tevékenységre. Akár egy teljes tanórát is felöllehetnek a kreatív feladatok. Az *Ötlettárban* szereplő időkeretek általában a minimumot vagy a szűk optimumot tüntetik fel. Tapasztalatok szerint ennyi idő alatt a feladatok elvégezhetőek, de ha valami nagyon érdekli a gyerekeket, nyugodtan szánj rá több időt!

Bevonhatok más pedagógust is a tanegységek megtartásába?

A tanegységek alapvetően egy pedagógust igényelnek, de ha szükségesnek érzed, akkor kérheted szakos tanár vagy az osztályt vezető másik pedagógus, illetve pedagógiai asszisztens, könyvtáros vagy a hitoktató, esetleg a lelkész segítségét. Vannak olyan tanegységek is, ahol kifejezetten ajánljuk a szülők, nagyszülők részvételét, esetleg valamilyen szakember (rendőr, erdész, túravezető) meghívását is.

Alkalmasak-e a feladatok differenciálásra?

A feladatok nagy többségét úgy alkottuk meg, hogy látens differenciálásra alkalmasak legyenek. Gyakran kínálunk a gyerekeknek választási lehetőséget, főleg a kreatív feladatoknál. Sok helyütt direkt differenciálást is beépítettünk a tanegységekbe, erről minden alkalommal konkrétan írunk. Említettük már a távoktatási órákat, ezek feladatait egyéni differenciáló feladatként is alkalmazhatjuk. Sok lehetőséget adunk a csoportmunkára, ami önmagában is differenciál, hiszen minden csoport más dinamikával, más eredménnyel nyúl majd a dolgokhoz. Általános tanács, hogy a beszélgetéseknél, csoportmunkáknál támaszkodjunk a gyerekek már meglévő ismereteire, sokrétű érdeklődésére, az interakciókban nyíló lehetőségekre, illetve adjunk nekik gyűjtőmunkát, beszámolási lehetőséget, a kreatív munkákból tartsunk bemutatókat!

Miért van olyan sok másféle feladat? Nem olvasásórát tartunk?

Azt is. Ám ezzel a komplex módszerrel éppen azt szeretnék megmutatni a gyerekeknek, hogy az irodalom nem egy tantárgy, hanem az életünk szerves része. Ráadásul a gyerekek sem mind verbális beállítottságúak. A tananyagrendszer összeállításában Howard Gardner sokrétű intelligencia elméletére építettünk, amely a verbális-nyelvi intelligencia mellett még nyolcféle intelligenciatípust határoz meg: verbális-nyelvi, logikai-matematikai, testi-mozgásos, vizuális-térbeli, zenei-ritmikus, kapcsolati, önismereti, természeti, egzisztenciális. Ezek különböző tevékenységeket indukálnak, amelyek segítik a gyerekeket abban, hogy befogadják a szöveget. Éppen ezért a szövegből kiindulva minden tanegységben próbálunk minél többféle tevékenységet, képességtérületet bevonni. Ám ezek a tevékenységformák nem „programozottak”, hanem inkább úgy kell felfogni azokat, mint a legő elemeket. Mi felépítettünk egy feladatsort, de mivel a tevékenységek és aktivitások sokféleképpen kapcsolódhatnak egymáshoz, te magad is felépítheted azt a szerkezetet, amiben a legaktívabbak tudnak lenni a gyerekeid, és amiben jól érzitek magatokat együtt. Igazság szerint arra is lehetőséged van, hogy (előzetes körülmények tervezés után) akár óra közben is változtass a szerkezeten, ha látod, hogy valamelyik feladatba nagyon belemerültek a gyerekek, vagy ha valami nem jön be náluk. Ilyenkor nyugodtan el lehet hagyni, vagy be lehet illeszteni egy-egy elemet. A szövegyűjtemény is széles lehetőséget biztosít a változtatásra.

Miért olyan kevés az irodalomtörténeti, irodalomelméleti feladat?

Nem irodalomtörténeteseket vagy irodalomárokat akarunk nevelni, hanem olyan embereket, akik szeretnek olvasni. Így az elsődleges hangsúly az irodalmi művek befogadásán van. Az irodalom ugyanúgy át kell, hogy hassa a mindennapjainkat, mint mondjuk az éneklés. Kodály sem profi zenészek millióit akarta kinevelni, hanem zeneértő és elsősorban zeneszerető, éneklő embereket. Nekünk is ez a célunk. A gyerekek szeressék meg az irodalmat, legyen napi szükségletük az olvasás, és jusson eszükbe egy-egy verssor, versdallam vagy mesei helyzet, csak úgy! Épüljön be a mindennapjaikba!

Nem az „elemzés” lényeges a versek esetében sem. Helyette beszéljünk a versről, értelmezzük annak gondolatait, fedezzük fel a versbeszélő helyzetét, nézőpontját, engedjük meg a képek, gondolatok keltette asszociációkat, belső képeket! És persze ritmizáljunk, mondókázzunk, fedezzük fel a vers hangzásvilágát! Legtöbb esetben a költő, író személye sem hangsúlyos. Életrajzi adatokat csak akkor adunk meg, ha fontos a szöveg befogadásához. Inkább találkozunk könyvajánlásokkal, ami további olvasásra inspirálhatja a gyerekeket.

És mi van a versformákkal? Azt a sok ritmusképletet mind meg kell tanítani?

Nem, dehogy! A ritmusképletek csak azért vannak, hogy le tudjátok majd tapsolni, kopogni a gyerekekkel a vers ritmusát. A ritmusjátékok elsősorban hangzó és mozgásos élményt nyújtva segítenek a versritmus, verszene befogadásában. Nem az időmértékes és ütemhangsúlyos verselés jeleit, kottaképeit kell tehát megtanítani, azok neked, a pedagógusnak segítenek, hogy értsd, és jól kódold a vers ritmusát. A kották alapján tudod a versritmust átadni, amit a gyerekek hangzó ismétléssel, tapssal, kopogással, mozgással követhetnek. Az énekórákon megismert ti-tá értékek használata (rövid-hosszú szótag), ütemnyomaték (hangsúly) esetén az ütés/koppantás ehhez bőven elég. 1–2. osztályban külön figyelmet szentelünk a kiszámoló mondókák használatára, amiket ütemező kéz- vagy lábmozdulatokkal, testmozgással tudunk követni, általában negyedértékenként (tá-ritmusban).

Egyébként is a *Vedd figyelembe!* című részekben olvasható információk nem a gyerekeknek szólnak, és a legtöbb esetben nem kell azokat egzakt módon megtanítani nekik. Hanem arra szolgálnak, hogy a pedagógusnak legyen háttértudása arról, amit a szövegben talál.

Vannak „memoriter” versek is?

Ritkán ajánlunk verset direkt szövegtanulásra, nehogy a kötelező jelleg elvegye a gyerekek kedvét. Kivételt képeznek az ünnepi műsorokhoz ajánlott versek, ahol a szerephelyzet magával vonja a szövegtanulást is. Látens szövegtanulás viszont folyamatosan történik. Rengeteg helyzet adódik indirekt módon, amikor a fogékony gyerekek szinte maguktól megtanulják, és csak úgy mondogatják a mondókákat, versszövegeket. Ilyenek a ritmusjátékok, énekes feldolgozások, mondókázás, kiszámolók, felelgetők, párbeszédes felolvasások, amelyekre számíthatunk és építhetünk. Nem kötelezően, önállóan választható feladatként is feladhatunk egy-egy verset megtanulásra.

Vannak kötelező olvasmányok?

Nincsenek, de időnként felhívjuk a figyelmedet egy-egy könyvre, amelyet ajánlhatasz a gyerekeknek. Többnyire azokról a könyvekről van szó, amiből az adott részlet származik.

Gyakran szerepelnek bibliai igék. Mit kezdjünk velük?

Már említettük, hogy nem hittanórát tartasz! A bibliai igék, bölcsességek azonban olyan gondolati támpontot jelentenek, mint egy-egy jól megválasztott közmondás vagy mottó, idézet. Ha az adott szöveg megértéséhez illik a bibliai kapcsolópont, bármilyen ismeretanyaghoz, élményhez köthető. Akár olvasásórán, akár egy témanapon vagy kiránduláson is.

Miért szerepelnek kreatívírás-, illetve szövegalkotás-feladatok, mikor még nincsen fogalmazásóra?

A gyerekek már az oviban mesélnek, spontán mondókáznak és szerepjátékokat játszanak, ami tele van párbeszéddel. Tehát a spontán szóbeli szövegalkotás is hamarabb létezik, mint a tudatos írásbeli fogalmazás, és az iskolába lépés napjától fogva művelhető beszélgetéssel, meséléssel, párbeszédalkotással, szerepjátékokkal. Le sem kell írni, de már mondatokat, dialógust, szöveget fogalmaznak a gyerekek. A kreatív szövegalkotó feladatok elsődleges célja a szóbeli fogalmazáskészség felszabadítása, aktivizálása, fejlesztése, amire jól lehet majd építeni az írásbeli szövegalkotó feladatokat (választható módon akár már 2. osztályban).

A kreatív szövegalkotás folyamán szóban és írásban sem a formai, nyelvtani és stílári követelményeknek való megfelelés az elsődleges, hanem az érzelmkifejezés, a képzeletjáték, a mesei és szerephelyzetek nyelvi kifejezése. Célunk, hogy a gyerekek képesek legyenek a gondolataikon túl a képzeletüket, érzéseiket, motivációikat, akár az indulataikat is szavakba önteni. Mindezt gyakran szerephelyzetbe, más bőrébe bújva.

Szeretnénk, ha a nagy beszélgetések mellett átélnék a szóbeli szövegalkotás csodáját, a mese, a vers születésének misztériumát is, amihez képest az írásba foglalás, a „fogalmazás” már másodlagos kérdés. (Így volt ez a bibliai időkben is.) Ha kibontjuk a szövegalkotást a követelmények és elvárások keretéből, akkor a gyerekek sokszor szárnyakat kapnak: őszintén kitárják a lelküket, „belső szobájukat”. Ezzel megtanulhatják, hogy a szövegalkotás nem egy távoli, csak a „híres, nagy embereknek” való dolog, hanem életünk, mindennapjaink részévé válhat. Mint amikor egy mesemondó leült az emberek közé, és mesélni kezdett.

A kreatív szövegalkotás során ügyeljünk a fokozatosság elvére! A bevezető időszakban a beszélgetés, képről, élményről, témáról való mondatalkotás, közös mesélés ad bátorságot a megnyilvánuláshoz. A szerepjátékok, párbeszédalkotás is jó lehetőséget teremt a szóbeli szövegalkotásra, ami után a kis csoportban való közös mesealkotást is ki lehet próbálni. A gyerekek spontán szövegalkotó játékaiból szinte magától következik az „írásba foglalás” igénye, előbb csak egy-egy, majd egy-két mondat erejéig, de az ügyesebbek már rövid meséket is írhatnak.

A gyerekek, ha már leírták, általában örömmel fel is olvassák alkotásukat, illetve meghallgatják a többiekét. Jó, ha a visszajelzés is élőszóban történik, és még nem a hibajavítás a lényeg, hanem a kommunikáció. Ha az osztályod ilyen módon kedvet kap a kreatív szövegalkotáshoz, illetve íráshoz, akkor érdemes a tanegységet úgy tervezni, hogy ezekre a feladatokra több idő jusson.

Nem mozgathatóak a padok a termemben. Akkor most mit csináljak?

A teremrendezést tanórák előtt vagy közben csak akkor vállald, ha könnyen megoldható! A rengeteg feladat közül válaszd ki azt, amelyik ilyen szempontból jobban megfelel neked!

Am ha van elég hely a termemben, csak nehezen mozgathatóak a padok, akkor érdemes egyszeri nagyobb átrendezéssel szabad helyet kialakítani a mozgásos játékoknak, csoportfeladatoknak vagy épp a mesesoroknak. Ha szűk a hely, és nehezen mozgathatóak a padok, akkor is meg lehet találni a csoportmunka, egy-egy összekucorodás, vagy épp a padokon keresztül való kommunikáció helyzeteit. A kreatív pedagógiai gondolkodás ebben is segít.

A kreatív tevékenységekhez szükség van speciális anyagokra vagy különös szakértelemre?

Az esetek többségében nem. Sőt igyekeztünk jobbra olyan feladatokat megadni, amelyek minimális anyagigényűek vagy újrahasznosított anyagokat használnak. Éppen ezért érdemes már év elején gyűjtést indítani, hiszen maradék fonalakra, textilanyagokra, egyszer használt csomagolópapírra, kötözőkre, gombokra, kupakokra, termésekre stb. biztosan szükségetek lesz év közben. Ebből a szempontból érdemes negyedévenként előre átnézned a tanegységeket, hogy időben összegyűjthessétek az újrahasznosítható anyagokat.

A kreatív tevékenységekhez ritkán lesz szükséged speciális szaktudásra, és ha igen, akkor azt jelezzük. Az viszont nagyon fontos, hogy az óra előtt felkészülésként készítsd el az adott tárgyat, hogy tudd, milyen buktatói lehetnek, milyen nehézségek léphetnek fel a gyerekeknél, illetve szerezz saját tapasztalatot a munkafolyamatról!

Miért rendezünk kiállítást?

A rajzos, ábrázoló tevékenységek után gyakran javasoljuk kiállítás rendezését, hiszen a gyerekek számára fontos, hogy megmutassák, amit alkottak. Esetenként érdemes tárlatvezetésre is rászánni az időt, hogy a vállalkozó gyerekek elmondhassák, mit alkottak, illetve egymás munkáira is tudjanak reagálni.

Év végén szervezhetünk olyan kiállítást is, ahová a szülőket, nagyszülőket is meghívjuk. Ha van rá informatikai kapacitásunk, akkor a kreatívírás-feladatok javából és a megszületett képi alkotásokból osztályújságot, galériát is összeállíthatunk.

A mozgásos feladatoknál mindig szükségem lesz tornateremre és tornaszerekre?

Az esetek többségében nem. Általában próbáltunk olyan mozgásos feladatokat kitalálni, amelyek a tanteremben vagy az udvaron is elvégezhetőek, és nincs különösebb eszközigényük.

Azoknál az óránál, amelyeket érdemes tornateremben megtartani, ezt előre jeleztük.

Ha az órát mozgásos játékkal kezdjük, akkor azt érdemes már az órát megelőző szünetben elkezdni. Így lesz idejük a gyerekeknek jobban belemelegedni a játékba.

Miért van szükség mesesarokra, mesekuckóra?

Nem a „sarok” vagy „kuckó” a lényeg, hanem hogy legyen egy rituáléja a meseolvasásnak. Ezt nem árt, ha valami helyzetváltoztatás előzi meg: elhelyezkedés a mesesarokban, leheverés a meseszőnyegre, vagy ha semmi más lehetőség nincs, akkor boruljanak le a gyerekek a padra!

A meseolvasás nagyon fontos aktus, amiben sajnos egyre kevesebb gyereknek van otthon része. Ezért időnként mesedélutánokat is terveztünk, amikor nincs más feladatunk, mint elmerülni a mesék varázslatos világában. Ezekre a délutánokra meghívhatjuk a szülőket, nagyszülőket is.

Technikai tudnivalók

Hol találok az online anyagokat?

A szöveggyűjtemény nyomtatott szövegei mellett online elérhető szövegeket is feldolgoztunk az *Ötlettárak*-ban, valamint számos sablont, grafikát, kottát, videót, hangfájlt, tankockát stb. építettünk be a tananyagba. Ezeket a Református Tananyagtáron, a refrantar.hu oldalon találod, az irodalmi szöveggyűjtemény egyes köteteinek aloldalán. Az aloldalon a szöveggyűjtemény és az *Ötlettár* tagolását és fantáziacímeit használtuk. Minden online anyag annál a tanegységénél, illetve feladatnál szerepel, ahol az *Ötlettár*-ban is található. Az **online szövegeket** Wordben éred el, hogy szükség esetén kivághass, másolhass belőlük részleteket.

A **grafikák** kivetíthetők, a **sablonok** akár felnagyíthatók, többszörözhetőek.

A **tankockafeladatokat** a Learning Apps segítségével készítettük, a linkek akár megoszthatók a diákokkal is. Ha megnyitod a tankockát, először az instrukció jelenik meg. Majd a kéz ikonra kattintva megoldhatóvá válik a feladat is. A képek az esetek többségében nagyíthatók. Ha a kép jobb felső sarkában feltűnik az „i” betű, az további információt jelent, amit a kurzort az i-re helyezve elolvashatunk. A hanganyagoknál ne lepődj meg, kicsit várni kell, hogy elinduljanak! Előfordulhat, hogy egy-egy tankockáról „eltűnnek” a képek (mivel online anyagokkal dolgozunk, ha törlik az eredeti képet, a Learning Apps se tudja beolvasni). Ebben az esetben se ess kétségbe! A tankockák letölthetők és szerkeszthetők, úgyhogy nyugodtan kereshetsz másik képet, vagy akár teljesen át is szerkesztheted a tankockát. Szükség esetén magad is készíthetsz újat. Ehhez előbb jelentkezz be, és nyisd meg a saját Learning Apps fiókot, amit aztán kreatívan tudsz alkalmazni a munkád során. Református iskolában tanító kollégáknak a Reftantáron is lehetősége van feladatok szerkeszteni bejelentkezést követően.

A tankockákat és a multimédiás linkeket (mint minden más feladatot és tevékenységet) érdemes az óra előtt kipróbálni, nehogy meglepetés érjen, hogy valamiért nem fut az anyag.

Hogyan készítsünk QR-kódot?

A Learning Apps feladatai megoldhatók kivetítve vagy kis csoportban, ha van megfelelő számú tablet, okostelefon. Amikor terepre megyünk, készülünk fel tabletekkel, okostelefonokkal, ha valamelyik tankockát szeretnénk közben használni! Ha kinyomtatva adnád ki a feladatot, akkor azt javasoljuk, hogy készíts QR-kódot a linkből! Ennek folyamatáról összeállítottunk egy rövid leírást és a készítést bemutató rövid videót is.

1. lépés: Válasszuk ki a kívánt online segédanyagot a Református Tananyagtárból!
 2. lépés: Az egér jobb gombját megnyomva a felugró menüből válasszuk ki a Link címének másolása sort!
 3. lépés: Keressünk egy QR-kód-generáló oldalt (például <https://www.the-qrcode-generator.com/>)!
 4. lépés: Válasszuk az URL menüpontot, majd illesszük be a kimásolt címet!
 5. lépés: Mentsük le az elkészült QR-kódot (Save), adjunk nevet a fájlnek, a .png kiterjesztést válasszuk!
- Az alábbi QR-kódról megnyitható videóban a gyakorlatban is bemutatjuk a fenti folyamatot:

Pehelyszárnyak			Állami tankönyves kapcsolódás			Belső kapcsolódás
Hónap	Téma	Tanegység, feladat	1. osztályos ábécéskönyv FI-5010201	2. osztályos olvasókönyv FI-501020201/1 FI-501020202/1	3-4. osztályos olvasókönyv FI-501020301/1 FI-501020302/1 FI-501020401/1 FI-501020402/1	
Itt a karácsony December	1. Adventi koszorú Adventi mesék	1. Ég a gyertya, ég Gyertyaláng- és harang- mondókák Ady Endre: <i>Kis karácsonyi ének</i> (részlet)		Advent (I/114-15. o.)	Advent (I/89. o.)	 SZGY-FGY 3-4/December Szabó T. Anna: <i>Gyertya</i> (SZGY2: 50. o.; FGY: 04-2/6. tanegység) Ady Endre: <i>Kis karácsonyi ének</i> (online; 04-3/7.2. tanegység)
		7.1. Gyertya körül Balázs Ágnes: <i>Áramszünet</i>				SZGY-FGY 1-2/December <i>Ég a gyertya ég</i> – mondóka Balázs Ágnes: <i>Áramszünet</i> (FGY: 04-2/5. tanegység)
						ABC-kuckó / G <i>Giling-galang...</i> – magyar népi mondóka ABC-kuckó / Gy <i>Ég a gyertya, ég</i> – magyar népi mondóka Szabó T. Anna: <i>Gyertyaég</i>
		2. Várni jó Máté Angi: <i>Amikor anygallá váltan</i> (részlet) Majoros Nóra: <i>Decemberi találós</i> Adventi naptár készítése		Advent (I/114-115. o.)		SZGY-FGY 1-2/Október / November Máté Angi: <i>Amikor a diók újra ugrottak</i> (FGY: 02-1/4. tanegység) Máté Angi: <i>Amikor mérgüket pitypangszáron fűjték</i> (FGY: 03-4/4. tanegység)
		3. Ajándéklisták Bertóti Johanna: <i>lista</i> Miklya Luzsányi Mónika: <i>Mamókarácsony</i>		Karácsonyi ajándékok (I/124-125. o.) Ajándékozás szokása (I/126. o.)		SZGY-FGY 3-4/December Szabó T. Anna: <i>Ünnep</i> (SZGY2: 89. o.; FGY: 04-4/2. tanegység) SZGY-FGY 3-4/December Szívkiézület – adventi naptár Szabó T. Anna: <i>Ünnep</i> (SZGY2: 89. o.; FGY: 04-4/2. tanegység)
						SZGY-FGY 1-2/December <i>Az ajándékozó</i> – bibliai igék Kiss Ottó: <i>Adni</i> László Noémi: <i>Ajándék</i> (FGY: 04-4/2. tanegység)
						SZGY-FGY 3-4/December Markó Béla: <i>Karácsony előtt</i> László Noémi: <i>Kezves anygai!</i>

						(SZGY: 34. o.; FGY: 04-2/1. tanegység)
	4. Ajándékkészítés a Mikulásnak Gryllus Vilmos: <i>Levél a Mikulásnak</i> (online) Hárs László: <i>Az egyetlen ajándék</i> (részlet)		Nagyapa és a Mikulás – Mikulásvárás (1/112-113. o.)		December 6., Szent Miklós napja; Más országok: Téliapói (3. o. 1/88-89. o.)	ABC-kuckó / Ő Weöres Sándor: <i>Suttog a fenyve</i> SZGY-FGY 3-4/December Ki az igazi Mikulás? Lázár Ervin: <i>A másik télapó Miklós püspök legendája</i> (SZGY: 40-45. o.; FGY: 04-2/3. tanegység) Méhes Károly: <i>Spenót találkozása a Mikulással</i> (online; FGY: 04-2/7.1. tanegység)
	5. Mikulás témanap Szepesti Attila: <i>Télapó éneke</i> Szabó T. Anna: <i>Csizma</i> Gyárfás Endre: <i>Az elefánt és a Mikulás</i> Zelk Zoltán: <i>Mikulás bácsi csizmája</i> Tasi Katalin: <i>Nem írok a Mikulásnak</i>					
	7.2 Mikulás-vers Zelk Zoltán: <i>Mikulás</i> (online)					
	5. Mikulás témanap Hegyí György: <i>Csinglingling</i> Kovács András Ferenc: <i>Csillogcsengő</i>					SZGY-FGY 3-4/Január Weöres Sándor: <i>Szácscsengő</i> (SZGY: 145. o.; FGY: 05-4/4. tanegység)
	6. Téliváró – hóváró Szabó T. Anna: <i>Hópihe</i> Csanádi Imre: <i>Első hó köszöntő</i> (online)	A h-hang, hó, hóember (94. o.)	Nyulász Péter: <i>Hó, hó, hó</i> (részlet) (1/111. o.) Fésűs Éva: <i>December, december</i> (1/114. o.)		Szabó T. Anna: <i>Hóhullásban</i> (3. o. 1/123. o.) Gondoltad volna? – A hókristályokról (3. o. 1/122. o.) Szép Ernő: <i>Hó</i> (4.o. 1/142. o.)	SZGY-FGY 3-4/Január Hópelyhek tánca Móra Ferenc: <i>A kíváncsi hópihe</i> Nyulász Péter: <i>Hókristály keringő</i> (SZGY: 143-144. o.; FGY: 05-4/4. tanegység)
2. Születéstörténet Az első karácsony – gyermek (kistesó) születése, az én születésem	1. Tente, baba, tente <i>Tente baba, tente!</i> – magyar népi altató mondókák Miklya Zsolt: <i>Őrömhír – mondóka</i> 3. Akinék ma van ma <i>Karácsonyunk éjszakáján</i> – magyar népdal, Tápé (Csongrád) 5. Adventi délután szülőikkel			Karácsony – ünnepi magazin (3. o. 1/112-113. o.)	SZGY-FGY 3-4/December Zalán Tibor: <i>Újszültő-köszöntő</i> <i>Betlehem kis fajújában</i> – népdal, Eszák-Mezőség (SZGY: 53-54. o.; FGY: 04-3/1. tanegység) SZGY-FGY 1-2/December Gyertyaláng- és harangmondókák Balázs Ágnes: <i>Áramszünet</i> (FGY: 04-1/1. és 7.1.)	

	<p><i>Ég a gyertya, ég – magyar népi mondóka</i> Balázs Ágnes: <i>Áramszünet</i> Kiss Judit Ágnes: <i>Aludj már!</i> László Noémi: <i>Altató</i></p>				<p>(FGY: 04-1/1. és 7.1. tanegység)</p> <p>ABC-kuckó / B <i>Aludj, baba, aludjál!</i> – magyar népi mondóka</p> <p>ABC-kuckó / Gy <i>Ég a gyertya, ég</i> – magyar népi mondóka Szabó T. Anna: <i>Gyertyaég</i></p> <p>ABC-kuckó / K Miklya Luzsányi Mónika: <i>Kis karácsony</i></p>
	<p>2. Amikor én megszülettem Demény Péter: <i>Ágóbágo kérdés</i> Fecske Csaba: <i>Hol voltam</i></p>				<p>SZGY-FGY 3-4/Május Csorba Piroska: <i>Mesélj rólam</i> (SZGY3: 151. o.; FGY: 09-1/4. tanegység)</p>
	<p>4. Jézus jászolbölcsője körül <i>Pásztorok, keljünk fel!</i> – magyar népdal <i>Az állatok Jézus előtt</i> – spanyol karácsonyi dal Lackfi János: <i>Pásztorok látogatása</i> Döbrentey Ildikó: <i>A fekete bárányka</i> (részlet) <i>Betlehem mellett</i> – Lukács 2,8-14 Tarbay Ede: <i>Karácsonyi angyal-játék</i></p> <p>6. Betlehem városában <i>Pásztorok, keljünk fel!</i> – magyar népdal <i>Az állatok Jézus előtt</i> – spanyol karácsonyi dal</p>		<p>Itt van a szép karácsony (1/122-123. o.)</p>	<p>Fekete István: <i>Betlehem</i> (részlet) (3. o. I/ 112. o.)</p>	<p>SZGY-FGY 3-4/December A pásztorok látogatása <i>A kisbojtar ajándéka</i> – magyar legendamese <i>A kis dobos fiú</i> – dalszöveg Tóth Bálint: <i>Egy kisfiú születésére</i> (SZGY2: 55-58. o.; FGY: 04-3/2. tanegység)</p> <p><i>Népi pásztorjáték</i> – magyar szokásjáték alapján (online; FGY: 04-3/7.1. tanegység)</p> <p>ABC-kuckó / K <i>Rossz a Jézus kis csizmája</i> – magyar népdal Miklya Luzsányi Mónika: <i>Kis karácsony</i></p>
	<p>7.1. Karácsonyi műsor <i>Szállást keres a szent család</i> – magyar népdal Kiss Lehel: <i>Sír a Jézus, nincs pólyója</i> <i>Rossz a Jézus kiscsizmája...</i> – magyar népdal Zelk Zoltán: <i>Karácsonyi ének</i></p>		<p>Dsida Jenő: <i>Itt van a szép karácsony</i> (1/123. o.)</p>		<p>SZGY-FGY 3-4/December <i>A kis dobos fiú</i> – dalszöveg (SZGY2: 58. o.; FGY: 04-3/2. tanegység)</p> <p><i>Népi pásztorjáték</i> – magyar szokásjáték alapján</p>

					(online; FGY: 04-3/7.1. tanegység)
					SZGY-FGY 1-2/December Miklya Zsolt: <i>Őrömhír-mondóka</i> (FGY: 04-2/1. tanegység) <i>Pásztorok, keljünk fel!</i> – magyar népdal Lackfi János: <i>Pásztorok látogatása</i> Döbrentey Ildikó: <i>A fekete bárányka</i> (részlet) <i>Betlehem mellett – Lukács</i> 2,8–14 (FGY: 04-2/4. tanegység) Kiss Judit Ágnes: <i>Altudj már!</i> László Noémi: <i>Altató Karácsonynak éjszakáján</i> – magyar népdal (FGY: 04-2/5. tanegység)
					ABC-kuckó / K <i>Rossz a Jézus kis csizmája</i> – magyar népdal
					SZGY-FGY 3-4/Május Csorba Piroska: <i>Meséj rólam</i> (SZGY3; 151. o.; FGY: 09-1/4. tanegység) Benei Zsuzsa: <i>Hogyan vártalak</i> (online; FGY: 09-1/6.3. tanegység)
					ABC-kuckó / Cs Szabó T. Anna: <i>Kicsi kéz</i> ABC-kuckó / Gy Varró Dániel: <i>Járogató</i> (részlet)
3. Kicsi vagyok... Kisgyerek, testkép, növekedés, önállóság	<i>A betlehemi úton</i> – népi betlehemes játék (online) 3. Kicsi kézben a nagyvilág Miklya Luzsányi Mónika: <i>Dorka és Tádé Betlehemben</i> Lackfi János: <i>Hajdani ringató</i>	Itt van a szép karácsony (I/122–123. o.)		Fekete István: <i>Betlehem</i> (részlet) (3.o. I/112. o.)	
	4. De megnőttél! Benei Zsuzsa: <i>Megnőttél</i> Ágai Ágnes: <i>[Láttam]</i> Hervay Gizella: <i>Kicsi-mese</i> László Noémi: <i>Most már nagy</i> (részlet) Széchezy Rita: <i>Citromsárga pirosponatok</i> (részletek)	Fecske Csaba: <i>Jó leszek</i> (II/39. o.) Hervay Gizella: <i>Óra-mese</i> (II/31–32. o.)			
	5. Ez vagyok én! <i>Itt van az oltár</i> – magyar népi mondóka Varró Dániel: <i>Testtudatosítgató</i> Balázs Imre József: <i>A baba</i> Mészöly Miklós: <i>A kis játszótársak</i>				
	6. Amikor kicsi vagyok, amikor nagy vagyok... Janikovszky Éva: <i>Velem mindig történik valami</i> (részletek)	Janikovszky Éva: <i>Már iskolás vagyok</i> (részlet) (II/27–29. o.)			

<p>4. Karácsonyfa körül Karácsonyi ajándékok – karácsonyfa</p>	<p>A teljes témához 1. Kiskarácsony <i>Kiskarácsony, nagykarácsony</i> – magyar népdal, Palotás (Nógrád) Jász Attila: ***</p>		<p>Itt van a szép karácsony – ismertető szöveg Dsida Jenő: <i>Itt van a szép karácsony</i> – vers (I/122–123. o.)</p>	<p>Karácsony – ünnepi magazin (3. o. I/110–111. o.)</p>	<p>ABC-kuckó / K <i>Rossz a Jézus kis csizmája</i> – magyar népdal Miklya Luzsányi Mónika: <i>Kis karácsony</i></p>
	<p>2. Jobb adni, mint kapni <i>Az ajándékozó – bibliai igék</i> Kiss Ottó: <i>Adni</i> László Noémi: <i>Ajándék</i></p>		<p>Karácsonyi ajándékok (I/124–125. o.) Ajándékozás szokása (I/126. o.)</p>		<p>SZGY-FGY 1-2/December Ajándéklisták Bertóti Johanna: <i>lista</i> Miklya Luzsányi Mónika: <i>Manókarácsony</i> (FGY: 04-1/3. tanegység)</p>
	<p>3. A karácsony akkor szép Máté Angi: <i>Volt egyszer egy ablak</i> (részlet) Csanádi Imre: <i>Karácsony fája</i></p>				<p>SZGY-FGY 1-2/December Hópehelycipke készítése Szabó T. Anna: <i>Hópihe</i> Csanádi Imre: <i>Első hó kőszöntő</i> (online) (FGY: 04-1/6. tanegység)</p>
	<p>4. Hozzátok milyen karácsonyfa jár? Németh Zoltán: <i>Karácsonyfagyerekek</i> Gryllus Vilmos: <i>Fehér karácsony</i> <i>A karácsonyfa legendája</i> Utassy József: <i>Karácsonyfa</i> Hárs Ernő: <i>Karácsony</i> Gimesi Dóra: <i>Mindenki karácsonyfája</i></p>			<p>Karácsony – ünnepi magazin (3. o. I/110–111. o.)</p>	<p>SZGY-FGY 3-4/December Miklya Luzsányi Mónika: <i>Csillogfényes karácsonyfa</i> (SZGY2: 78–79. o.; FGY: 04-4/2. tanegység) Weöres Sándor: <i>Szép a fenyő</i> Kányádi Sándor: <i>Télifák</i> (SZGY2: 80–81. o.; FGY: 04-4/3. tanegység)</p>
	<p>5. Karácsonyi sütemény Nemes Nagy Ágnes: <i>Kukuca</i> Kiss Ottó: <i>Inség</i> Nyulász Péter: <i>Szaloncukor lányok</i> Szabó T. Anna: <i>Csemege</i> Weöres Sándor: <i>Téli nyálánkságok</i></p>			<p>Mézeskalács (recept) (3. o. I/111. o.)</p>	<p>SZGY-FGY 3-4/December Szabó T. Anna: <i>Mézeskalács</i> (SZGY2: 82. o.; FGY: 04-4/5. tanegység)</p>
	<p>7.1. Karácsonyi műsor Balázs Imre József: <i>Karácsonyi kérézgető</i> Bertóti Johanna: <i>Karácsonyi ének</i> Dsida Jenő: <i>Itt van a szép karácsony</i> László Noémi: <i>Angyaljárás</i></p>		<p>Dsida Jenő: <i>Itt van a szép karácsony</i> (I/123. o.)</p>		<p>SZGY-FGY 3-4/December Karácsonyi műsor László Noémi: <i>Mennyből az angyal</i> Tandori Dezső: <i>Medvekarácsony, madárkarácsony</i> (online; FGY: 04-4/6.</p>

		Nagy Izabella: <i>Karácsonykor</i> Sarkady Sándor: <i>Felsüt a csillag</i> Szepesi Attila: <i>Cinkekarácsonyfa</i> Tandori Dezső: <i>A karácsonyfa alatt</i>	<i>Görögdimnye, török tők, szerda után csütörtök... – magyar népi mondóka</i> (100. o.) Kőrödi Bence: <i>12 hónap</i> (203. o.)	<i>Mióta mérjük, mivel mérjük az időt?</i> (II/33. o.) <i>A tizenkét hónap</i> (görög mese) (II/125–126. o.) <i>Tanulmányozzatok a naptárt</i> (II/127. o.)	Hónapról hónapra – „ <i>Kerek élet fája...</i> ” Varró Dániel: <i>Maszat-hegyi naptár</i> (3. o. II/58–62. o.) Rigó Béla: <i>Naptár</i> (4. o. II/21. o.) Idő magazin – időszámítás, találós kérdések (4. o. II/23. o.)	(online; FGy: 04-4/6. tanegység)
Újév, új idő Január	1. Égi-földi idő Égitestek, naptár, évszakok, hónapok, napok, napszakok	1. Kerek Isten fája Nyulászi Péter: <i>Évszakos Január jeges</i> – magyar népi mondóka, Nagyváradi (Bihar) László Noémi: <i>Napok Hétfő hetiben</i> – magyar népi mondóka, Nagyszalonta (Bihar) <i>Kerek Isten fája</i> – magyar népi mondóka 5. Napok, hónapok és évszakok Marék Veronika: <i>December utáni mese</i> (részlet) Csanádi Imre: <i>Hónapsoroló</i> (online) Kányádi Sándor: <i>Mi lennék</i> Hárs László: <i>Váltott uralkodók</i> Fehér Klára: <i>Évszakok</i>	<i>Görögdimnye, török tők, szerda után csütörtök... – magyar népi mondóka</i> (100. o.) Kőrödi Bence: <i>12 hónap</i> (203. o.)	<i>Mióta mérjük, mivel mérjük az időt?</i> (II/33. o.) <i>A tizenkét hónap</i> (görög mese) (II/125–126. o.) <i>Tanulmányozzatok a naptárt</i> (II/127. o.)	Hónapról hónapra – „ <i>Kerek élet fája...</i> ” Varró Dániel: <i>Maszat-hegyi naptár</i> (3. o. II/58–62. o.) Rigó Béla: <i>Naptár</i> (4. o. II/21. o.) Idő magazin – időszámítás, találós kérdések (4. o. II/23. o.)	ABC-kuckó / I <i>Kerek egy ég alatt...</i> – magyar népi mondóka ABC-kuckó / Ö <i>Görögdimnye, török tők, szerda után csütörtök...</i> – magyar népi mondóka SZGY-FGY 3–4/Január Kiss Ottó: <i>Kedvenc évszakom</i> Oravecz Imre: <i>a szobában tavasz van</i> (SZGY2: 153. o.; FGy: 05-4/6. tanegység)
		2. Újévi jókívánságok <i>Adjon Isten füvet, fát...</i> – magyar népi mondóka Bertóti Johanna: <i>Három újévi kívánság</i>		<i>Szilveszteri, újévi népszokások és köszöntők</i> (I/126–127. o.)	Gondolta volna? – szilveszteri-újévi szokásokról (3. o. I/114. o.)	
		3. Nap, Hold, csillagok Miklya Zsolt: <i>Isten és a minden – 1Mózes 1–2</i>				SZGY-FGY 3–4/Szeptember Miklya Luzsányi Mónika: <i>Hét szuper nap</i> (SZGY1: 31–33. o.; FGy: 01-2/3. tanegység)
		4. Tegnap, ma, holnap Szabó Imola Julianna: <i>Ma van a holnap tegnapija</i> (részlet) Bartos Errika: <i>Napok</i> Babiczy Tibor: <i>Mondóka</i>	<i>Szűcs Imre: Mondóka</i> (132. o.)	<i>Mióta mérjük, mivel mérjük az időt?</i> (II/33. o.)	Barak László: <i>Időbolt</i> (3. o. II/51. o.) Ranschburg Jenő: <i>Idő</i> (3. o. II/52. o.)	SZGY-FGY 3–4/Január Fekete Vince: <i>Holnap</i> (SZGY2: 115. o.; FGy: 05-2/3. tanegység)
		5. Napok, hónapok és évszakok				

		<p>Tóth Krisztina: <i>Napok</i> Kovács András Ferenc: <i>Holderdő</i></p> <p>6. Napok és évszakok Bartos Erika: <i>Napok</i></p> <p>7.2 Naprímelek Hegy György: <i>Napsoroló</i> (online)</p>	<p>Egy hosszú nap története... (4–21. o.) <i>Tik-tak, tik-tak, jár az óra...</i> – magyar népi mondóka (36. o.)</p>	<p>Hervay Gizella: <i>Óra-mese</i> (részlet) (11/31–32. o.) <i>Mióta mérjük, mivel mérjük az időt?</i> (11/33. o.)</p>		<p>ABC-kuckó / S Miklya Luzsányi Mónika: <i>Sára és a spenót</i></p>
<p>2. Napirend Életrend, jó időbeosztás, életritmus</p>	<p>1. Reggeltől estig <i>Kukurikú, jó reggelt</i> <i>Reggel ébresztő...</i> <i>Délelőtt szaladj a víz elött...</i> – magyar népi mondókák Nyulász Péter: <i>Háromnegyed péntek</i> Gryllus Vilmos: <i>Színvilág</i> Szabó T. Anna: <i>Párna</i> Orbán Ottó: <i>Csónakos</i></p> <p>2. Napirend Németh Eszter: <i>Mi lenne, ha én lennék a király lánya?</i> Károlyi Amy: <i>Tik-tak, szól az óra</i></p> <p>5. Egy napom Rangáné Lovas Ágnes: <i>Nagy kár volt feltalálni a fésűt...</i> Tóth Krisztina: <i>Dal az ébredésről</i> Bertóti Johanna: <i>Tikfos újévi fogadalmak</i> Marék Veronika: <i>Tökmagznak sok a dolga</i> Kiss Ottó: <i>Most én főzők</i> Berg Judit: <i>Piros és Barna</i> (részlet) Bálint Ágnes: <i>Valaki fürdene</i> Bertóti Johanna: <i>Lefekvés</i> Bertóti Johanna: <i>Várom az estet</i></p>	<p>3. Hétalvók Lázár Ervin: <i>Mese – reggelre</i> Nagy Bandó András: <i>Koráreggel</i> Bertóti Johanna: <i>Késés</i></p>	<p>Egy hosszú nap története... – Reggel – Rohanás (4-6. o.)</p>	<p>Hervay Gizella: <i>Óra-mese</i> (részlet) (11/31–32. o.)</p>		<p>ABC-kuckó / G <i>Giling-galang, giling-galang...</i> – magyar népi mondóka Weöres Sándor: <i>Csupa fehér</i></p>

		<p>4. Nehéz elaludni Balázs Imre József: <i>Elalvás</i> Fehér Klára: <i>Sötétség</i> Horgas Béla: <i>Este</i> Jeli Viktória: <i>Tölgfaj</i> (részlet) <i>Esti ima</i> N. Tóth Anikó: <i>Morzsák</i></p> <p>6. Aludj te is Bíró Szabolcs: <i>A sárkány, aki nem akart aludni</i> (részletek) Varró Dániel: <i>Altató Misinek</i></p> <p>7.2 Éjstratégia Kiss Ottó: <i>Báránok</i> (online) Ágai Ágnes: <i>[A sötét]</i> (online) Csorba Piroska: <i>Reggelre csak fél zoknit talállok</i> (online)</p>	<p>Este, otthon – Lefekvés előtt – A hosszú nap vége ... Szép álom (18–21. o.)</p>	<p>Varró Dániel: <i>Maszat-hegyi napjár</i> Csorba Piroska: <i>Jön az ősz</i> Dénes György: <i>Őszi harmat</i> (1/27., 36., 39. o.)</p>		<p>SZGY-FGY 3-4/Szeptember Fekete Vince: <i>Reggel...</i> Egyed Emese: <i>Ebrendező</i> Fekete Vince: <i>Anyukám ébreszt</i> (SZGY1: 14–15. o.; FGY: 01-1/1. tanegység)</p> <p>ABC-kuckó / E Birtalan Ferenc: <i>Kertünkben</i></p> <p>SZGY-FGY 3-4/Január <i>Csillagoknak teremője</i> – magyar népdal Miklya Zsolt: <i>Éjima</i> (SZGY2: 95. o.; FGY: 05-1/2. tanegység)</p> <p>SZGY-FGY 3-4/Február Balázs Imre József: <i>Az álomceti</i> László Noémi: <i>Álmomban</i> (SZGY2: 222. o.; FGY: 06-4/3. tanegység)</p>
<p>3. Szobai játékok Hang-, nyelv- és képzeletjáték, találós kérdések, társas játékok</p>	<p>1. Egy üvegben ül egy törpe... <i>Egy üvegben ül egy törpe...</i> <i>Nyelvtörők</i> – magyar népi mondókák Páskándi Géza: <i>Tréffás-pipás-kupakos</i> Hervay Gizella: <i>Tréffás-mese</i> (online) Marék Veronika: <i>Játszom</i></p>	<p>Varró Dániel: <i>Lovasok</i> (32. o.) <i>Kis kertemben uborka...</i> – magyar népdal (66. o.) <i>Görögálmnye, török tők...</i> – magyar népi mondóka (100. o.)</p>		<p>Tamkó Sirató Károly: <i>Törpetánc</i> (1/11. o.) Kóródi Bence: <i>Fura hangok</i> (11/21. o.)</p>		<p>ABC-kuckó – nyelvjötrő mondókák: C <i>Egy kupac kopasz kukac...</i> Szabó T. Anna: <i>Fakatica</i> É <i>Eni-péni jupitáni...</i> Gy <i>Meggymag vagy...</i> J <i>Jól járnak a molnárok...</i> Ö <i>Görögálmnye, török tők...</i> R <i>Répa, retek, magyaró...</i> Lackfi János: <i>Aprítók</i> (részlet) Tamkó Sirató Károly: <i>Egy kis kerttet</i> U <i>Kőkút körül út...</i></p>

		<p>2. Iktrek a szobában Gévai Csilla: <i>Ikerlányok ikerszókka</i> (részlet) Lackfi János: <i>Iktrek</i></p> <p>3. Miérték és hogyanok Miklya Zsolt: <i>Találás</i> Kiss Ottó: <i>Kérdések</i> Hárs László: <i>Miérték és hogyanok</i> Gárdonyi Géza: <i>Mire jó?</i> (online) Fehér Klára: <i>Nagyon nehéz találás</i> Fehér Klára: <i>Találás kérdés</i> <i>Mi az?</i> – magyar népi találás mondókák</p> <p>4. Világok, bennem Hárs László: <i>Kigondolok, elképzelek</i> Hárs László: <i>Buci királyfi összes meséi</i> (részletek) Czernák Eszter: <i>A tenyérrelj</i> (online)</p> <p>5. Régi játékok Bálint Ágnes: <i>A csutkababa</i> (részlet) Kiss Ottó: <i>Új</i></p> <p>6. Szójáték-klub <i>Nyelvtörők</i> – magyar népi mondókák Kiss Ottó: <i>Tár</i> Lackfi János: <i>Hottentotta napszakok</i></p>	<p>Kányádi Sándor: <i>Három szék</i> (I/121. o.)</p> <p>Találás kérdések (109., 127., 135., 142., 178., 204. o.)</p>	<p>Találás kérdések (I/38., 87., 124–125.; II/7., 69., o.)</p>	<p>Kányádi Sándor: <i>Három szék</i> (I/121. o.)</p>	<p>SZGY-FGY 3–4/Január Kányádi Sándor: <i>Három szék</i> (SZGY2: 131. o.; FGY: 05-3/3. tanegység)</p> <p>ABC-kuckó / N <i>Úton megyen, nem poroz...</i> – magyar népi találás mondókák</p> <p>SZGY-FGY 3–4/Február Mi lenne, ha... Gyárfás Endre: <i>Három zsróf</i> Takács Zsuzsa: <i>Fiók</i> (SZGY2: 222. o.; FGY: 06-4/3. tanegység)</p> <p>SZGY-FGY 3–4/Szeptember Őszi teadélután Radnóti Miklós: <i>Október csuhéba készítése</i> (online; 01-3/5. tanegység)</p> <p>SZGY-FGY 3–4/Január Szófacsarás Csukás István: <i>A szófacsaró seregélyek</i> (részlet) Vidor Miklós: <i>Nyelvtörők</i> Philipp István: <i>Nyelvtörők</i> Mándy Stefánia: <i>A tükör</i> Weöres Sándor: <i>Csiribiri</i> <i>Nyelvtörők</i> gyerekeknek (online) (SZGY2: 101–105. o.; FGY: 05-1/5. tanegység)</p> <p>SZGY-FGY 3–4/Április Zalán Tibor: <i>Halandzsza és / És halandzsza</i> Dániel András: <i>Szótár</i></p>
--	--	---	--	--	--	--

					<p>Csoóri Sándor: <i>Csinytevő ökök</i> Eörsi István: <i>Hogyan készül a vers?</i> (SZGY3: 104–105. o.; FGY: 08-2/6. tanegység)</p> <p>SZGY-FGY 3-4/Február Schein Gábor: <i>Padlás</i> (SZGY2: 227. o.; FGY: 06-4/6. tanegység)</p> <p>ABC-kuckó / H <i>Hull a hó, hull a hó... – magyar népi mondóka</i> Lackfi János <i>Hóbefűdős</i></p> <p>SZGY-FGY 3-4/Január Máté Angi: <i>Volt egyszer egy hideg</i> Kányádi Sándor: <i>Csikorgó, a fagykirály</i> (SZGY2: 146., 148-149. o.; FGY: 05-4/4. tanegység)</p> <p>ABC-kuckó / O Páskándi Géza: <i>A hóember</i></p> <p>ABC-kuckó / H Méhész Károly <i>Téli morgások</i> (részlet) Tóth Ágnes <i>Hold</i> Miklya Zsolt <i>Hóutak</i> (részlet)</p> <p>SZGY-FGY 3-4/Január Finy Petra: <i>Jégjátzóter</i> Kányádi Sándor: <i>Tél derekán</i> Csik Mónika: <i>Sítúrán</i> László Noémi: <i>Korizni este jó</i> Csoóri Sándor: <i>Hókutya</i> (SZGY2: 142., 144., 147., 153. o.; FGY: 05-4/2-3. tanegység)</p>
<p>4. Mit üzen a tél? Téli természet: téllképek, télrajzok, téli játékok; hová lett a tél, a tél változásai</p>	<p>7.2 Baba- és tárgyszépségszereseny Balázs Imre József: <i>Szépségszereseny</i></p> <p>A teljes témához 1. Aki fázik, vacogjon <i>Madarak szállnak szárnyak nélkül</i> – magyar népi találós mondóka Nyulász Péter: <i>Fhú</i> Kányádi Sándor: <i>Aki fázik</i> Kányádi Sándor: <i>Duruzs-darázs</i></p> <p>2. Évszakcsomagok Tóth Krisztina: <i>Dal a hidegről</i> Janicsák István: <i>Látogatók</i> Bertóti Johanna: <i>Csomag északról</i> Bertóti Johanna: <i>Tél?</i></p> <p>3. Téli játékok Jánky Béla: <i>Zsibog a hegy</i> Miklya Zsolt: <i>Hóutak</i> Turbuly Lilla: <i>Hóasszony</i> (részlet)</p> <p>5. Betemetett a nagy hó Szép Ernő: <i>Hó</i> Szabó T. Anna: <i>Vattahó</i> Bertóti Johanna: <i>Január az ablakból</i></p>	<p>Nyulász Péter: <i>Hó hahó</i> (részlet) (1/111. o.) Kiss Ottó: <i>Ha tél van</i> <i>Didergő</i> – kis télismeret (11/5-7. o.)</p>	<p>Januári magazin (3. o. 1/122–123. o.) Téli versek (3. o. 1/131. o.) Téli magazin (4. o. 1/142–145. o.)</p>	<p>Verbóczy Antal: <i>Hóember</i> (3. o. 1/122. o.) Ijjas Tamás: <i>Téli játszótér</i> (3. o. 1/131. o.) Szép Ernő: <i>Hó</i> (4. o. 1/142. o.)</p>	<p>Fésüs Éva: <i>December, december</i> (1/114. o.) <i>Didergő</i> – kis télismeret, havas játékok (11/7. o.)</p>

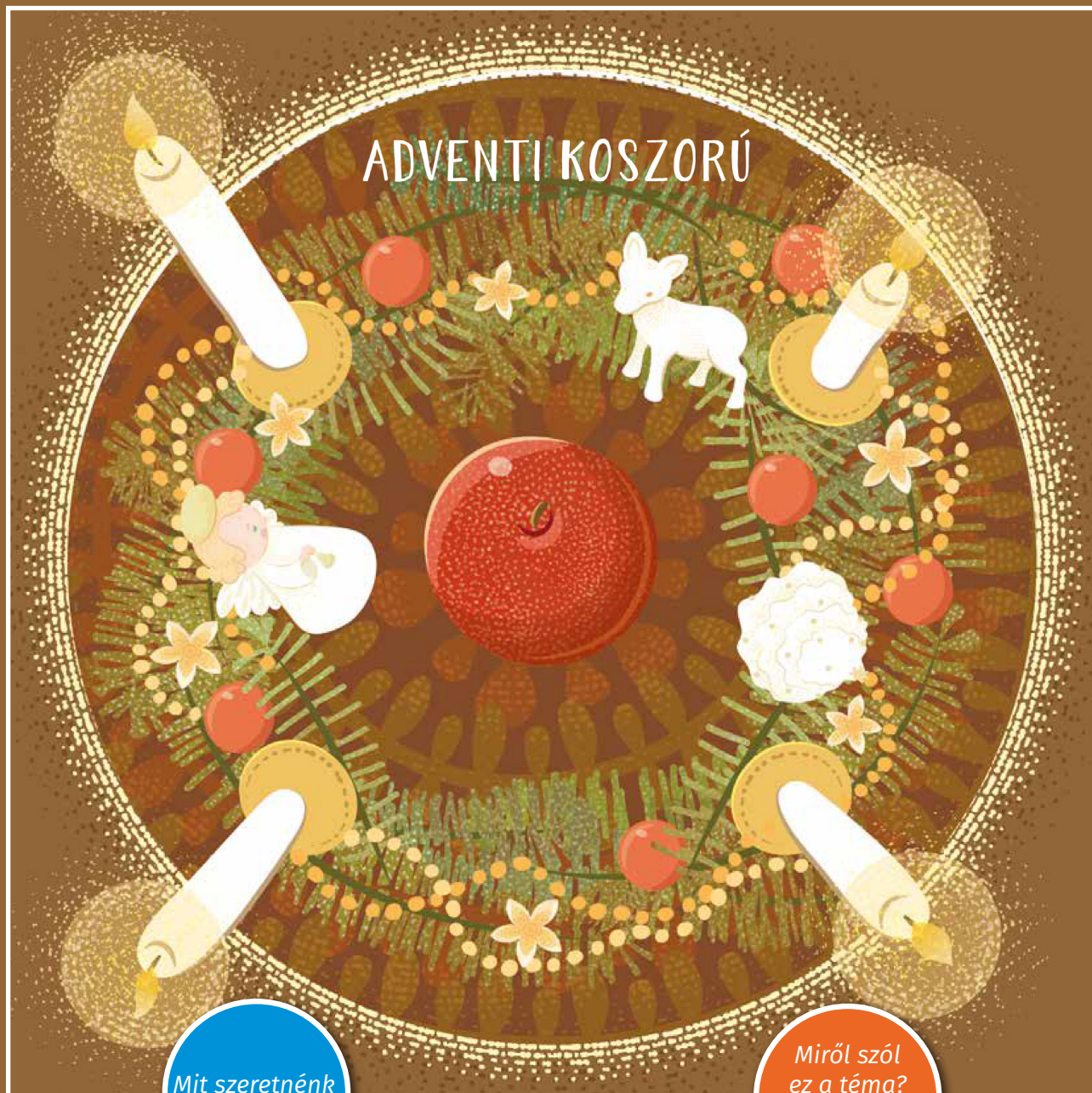
		<p>4. Allatok télen Birtalan Ferenc: <i>Hirdetmény</i> Kányádi Sándor: <i>Feketerigó</i> Kovács András Ferenc: <i>Téli éjszakák</i> Hárs László: <i>Hóüindér</i> (részlet)</p> <p>5. Betemetett a nagy hó Kányádi Sándor: <i>Betemetett a nagy hó</i> Kiss Ottó: <i>Hó</i> Szép Ernő: <i>Hó</i> Szabó T. Anna: <i>Vattahó</i> Lackfi János: <i>Tél</i> László Noémi: <i>Reggelek Bertóti Johanna: Január az ablakból</i> Berg Judit: <i>Micsoda idő!</i> (részlet) Miklya Zsolt: <i>Dúdoló</i></p> <p>6. Téli gondok Tasnádi Emese: <i>Az elveszett hó</i></p>		<p><i>Holle anyó</i> – rövid változat (I/116–117. o.) Grimm testvérek: <i>Holle anyó</i> – teljes változat (I/128–131. o.) Hans Christian Andersen: <i>A hókirálynő</i> – hét képben (II/9–15. o.) Berg Judit: <i>Micsoda idő!</i> (részlet) – könyvajánlás (II/148–149. o.)</p>	<p>Ijjas Tamás: <i>Télijátzóbtér Szabó T. Anna: Így sétálnak a varjak</i> (3. o. I/131. o.)</p> <p>Szabó T. Anna: <i>Hóhullásban</i> (3. o. I/123. o.) <i>Gondoltad volna? – A hókristályokról</i> (3. o. I/122. o.) Szép Ernő: <i>Hó</i> (4. o. I/142. o.)</p>	<p>SZGY-FGY 3–4/Január Móra Ferenc: <i>A kíváncsi hópelyhek</i> Nyulász Péter: <i>Hókristálykeringő</i> Weöres Sándor: <i>Százcsengő</i> (SZGY2: 143–145. o.; FGY: 05-4/4. tanegység)</p>
<p>Farsangi öröm Február</p>	<p>1. Ha én felnőtt volnék Gyerekek és felnőtt kapcsolata, gyerekkor – felnőttkor; mi lesznek, ha nagy lesznek: foglalkozások</p>	<p>1. Égi pékség <i>Nyelvtörők</i> – magyar népi mondólkák Erdős Virág: <i>A Béci-féle égi pékség</i></p> <p>2. Ha én felnőtt volnék Janikovszky Éva: <i>Ha én felnőtt volnék</i> (részlet) Janikovszky Éva: <i>Te is tudod</i> (részlet)</p> <p>3. Óriáslépcsőben Balázs Ágnes: <i>Óriás</i> Ágai Ágnes: <i>[Ha nagy lesznek]</i> Kiss Ottó: <i>Ha megnövök</i></p> <p>7.1b Boldogságkereső Janicsák István: <i>Boldog asszony</i></p>		<p>Varga Katalin: <i>Kisbence titka</i> (II/24–25. o.)</p> <p>Fecske Csaba: <i>Jó lesznek</i> (II/39. o.) Janikovszky Éva: <i>Ha én felnőtt volnék</i> (részlet) (II/40–41. o.)</p>		<p>ABC-kuckó / H Weöres Sándor: <i>Csupa fehér</i> (<i>Reggel süt a pék...</i>)</p> <p>ABC-kuckó / Ű Varró Dániel: <i>Úregér</i></p> <p>SZGY-FGY 3–4/Június Balázs Ágnes: <i>Úrhajó</i> (online; FGY: 10-1/6.2. tanegység)</p>

		<p>4. Mesebeli mesterségek Janicsák István: <i>Hét fiú</i> Kányádi Sándor: <i>Volt egyszer egy varga</i></p> <p>6. Sehallselát-Dömötör Weöres Sándor: <i>Sehallselát Dömötör</i> Miklya Zsolt: <i>Bibliai találások</i> (mesterségek)</p>	<p>Tarbay Ede: <i>Mit beszél a vízimalom a patakkal?</i> <i>A part alatt</i> – magyar népdal <i>A fontos öszvér</i> – La Fontaine nyomán (216–218. o.)</p>	<p>Gárdonyi Géza: <i>A mindentudó kalap</i> (11/48–50. o.)</p>	<p>ABC-kuckó / I <i>Jáknak volt hat fia...</i> – magyar népi mondóka</p> <p>ABC-kuckó / K <i>Kipp-kopp, kipp-kopp, kalapács...</i> – magyar népi mondóka Kányádi Sándor: <i>Ács</i> Rákos Sándor: <i>Kérdezd meg!</i></p> <p>ABC-kuckó / Á Miklya Luzsányi Mónika: <i>Táltosparipán</i> (ács munkája)</p> <p>SZGY-FGY 1–2/Április Kányádi Sándor: <i>Három kérdegető</i> (FGY: 08-1/4. tanegység)</p> <p>SZGY-FGY 3–4/Június <i>Kipp-kopp, kalapács</i> – magyar népi mondóka Illyés Gyula: <i>A „mester”</i> Zelk Zoltán: <i>Göncöl kovácsa</i> (SZGY4: 11–13. o.; FGY: 10-1/1. tanegység)</p>
	<p>2. Mit érzel? Pozitív-negatív érzelmek, külső és belső tulajdonágok, ellentétek</p>	<p>1. Vadmeggy és szelíd meggy <i>Vagy szelíd meggy...</i> – magyar népi mondóka</p>			<p>ABC-kuckó / Ny Tamkó Sírátó Károly: <i>Szabódal</i></p> <p>SZGY-FGY 3–4/Június Romhányi József: <i>Mekk Elek, az ezermester: A csodálatos asztalos</i> – bábfilm (online) Varró Dániel: <i>Mért íres a postaláda mostanába?</i> (részlet) (online, SZGY: 29. o.; FGY: 10-1/2., 5. tanegység)</p>
					<p>ABC-kuckó / Gy <i>Meggy vagy...</i> – nyelvgyötrő mondóka</p>

		<p>Rákos Sándor: <i>Siető, nevető</i> Janicsák István: <i>Kérdezőtő</i></p>				<p>SZGY-FGY 1-2/Április-Május <i>Hol voltál, báránykám?</i> – magyar népi mondóka Kányádi Sándor: <i>Három kérdezőtő</i> <i>Gyertek haza ludaim!</i> – magyar népi mondóka Weöres Sándor: <i>Csali-mese</i> Kormos István: <i>Szaladós vers</i> (FGY: 08-1/4., 08-2/1., 08-3/3., 09-1/2. tanegység)</p> <p>ABC-kuckó / I Miklya Zsolt: <i>Ídeje</i></p> <p>ABC-kuckó / T Miklya Lukszányi Mónika: <i>Ikertesők</i></p>
	<p>2. Mint az időjárás Kiss Ottó: <i>Kívül és belül</i> Schein Gábor: <i>Időjárás</i> Mészöly Miklós: <i>Viadám és szomorú</i> (online)</p> <p>4 Amikor boldog vagyok Nagy Bandó András: <i>Minek néked?</i> Weber Anikó: <i>Marci és a legvidámabb osztály</i> (részlet) Bertóti Johanna: <i>Amikor boldog vagyok</i> <i>Az örvendő szív – Példabeszédek</i> 15,13 Schein Gábor: <i>Szomorúság</i></p>	<p>Fazekas Anna: <i>Óreg néne ózikhéje</i> (részlet) (210–211. o.)</p>			<p>SZGY-FGY 3-4/Április Zelk Zoltán: <i>Egyenes meg görbe</i> (online; FGY: 08-2/7.2. tanegység)</p> <p>SZGY-FGY 3-4/Május László Noémi: <i>A rossz testvér</i> László Noémi: <i>Jó testvér nem verekszik</i> Ijjas Tamás: <i>Vidámparkban, saját bőrben</i> (SZGY3: 187., 191. o.; FGY: 09-3/4., 7.1. tanegység)</p>	
	<p>3. Görbe tükör Békés Márta: <i>A törpe tükre</i></p> <p>5. Amikor jó vagyok... Amikor rossz... Kiss Ottó: <i>Mai rosszcselekedetek</i> Kiss Ottó: <i>Mai jócselekedetek</i> Lackfi János: <i>Jóság</i> Kiss Ottó: <i>A boldogság</i> Balázs Imre József: <i>Vidámpark</i></p> <p>6. Jó nekem Janikovszky Éva: <i>Jó nekem!</i> (részlet)</p>		<p>Vesztergom Andrea: Saroklakó (II/35–36. o.) Fecske Csaba: <i>Jó leszek</i> (II/38–39. o.)</p>			

			K. László Szilvia: <i>Dühös vagyok</i> (II/42–43. o.)		
<p>3. Barátom vagy A barátságról</p>	<p>7.1 Mérges nap Hervay Gizella: <i>Mérges-mese</i> (online)</p> <p>1. Bal kéz, jobb kéz <i>Bal, jobb...</i> – magyar népi mondókák Békés Márta: <i>A balkezes olló</i> Rangáné Lovas Ágnes: <i>A jobb kezemmel...</i></p> <p>2. Brumi és barátai Bodó Béla: <i>Hogyan lettem sárkány</i> (részlet)</p> <p>3. Már megjöttünk estére... <i>Már megjöttünk estére...</i> – magyar népi mondókák Kiss Judit Ágnes: <i>Babaróka látogatásban</i> (részlet) Ágai Ágnes: <i>[Legjobb barátom]</i></p> <p>5. A legjobb barátom Kertész Erzsébet: <i>Arika barátai</i> (részlet) Turbuly Lilla: <i>Talált szív</i> Turbuly Lilla: <i>Eső</i> Miklya Zsolt: <i>Kisnoel imája</i> Kiss Ottó: <i>A legjobb barátom</i> Vig Balázs: <i>A repülő iskolatáska</i> (részlet) Kiss Ottó: <i>Ha a házunk</i></p> <p>4. Álmodok, titkok, barátok László Noémi: <i>Volt-nincs</i> Ágai Ágnes: <i>[A nagy titkokat]</i></p>	<p>Nemes Nagy Ágnes: <i>Nyári rajz</i> (225. o.)</p>	<p>A. A. Milne: <i>Micimackó látogatába megy...</i> (59–60. o.)</p> <p><i>Az oroszán és a sakál</i> – kínai népmese (I/56–57. o.) Hans Christian Andersen: <i>A hókirálynő</i> – hét képben (II/8–15. o.) Carlo Collodi: <i>Pinokkió és Kanóc titokban útra kel</i> (II/128–131. o.)</p>	<p>Barátság... Kovács András Ferenc: <i>Hajnali csillag peremén</i> (részlet) Siv Widerberg: <i>Susanna</i> Gyurkovics Tibor: <i>Rád nem lehet számítani</i> (3. o. II/106–109. o.)</p>	<p>ABC-kuckó / Ű <i>Cini-cini muzsika...</i> – magyar népi mondóka</p> <p>SZGY-FGY 3–4/Április Kovács András Ferenc: <i>Hajnali csillag peremén</i> (SZGY3: 121. o.; FGY: 08-3/6.1. tanegység)</p> <p>SZGY-FGY 3–4/Május Mosonyi Aliz: <i>Jó barátok bolgja</i> Széchezy Rita: <i>Kintsugi</i> Ladik Katalin: <i>A barátságról</i> Turbuly Lilla: <i>Volt egy...</i> Mészöly Ágnes: <i>Szeretnék Luca lenni</i> Ijjas Tamás: <i>Vidámparkban, saját bőrben</i> (SZGY3: 176–178., 182., 191. o.; FGY: 09-3/1., 2., 7.1. tanegység)</p> <p>SZGY-FGY 1–2/Április Ágai Ágnes: <i>[Maradj]</i> (FGY: 08-4/3. tanegység)</p> <p>SZGY-FGY 3–4/Május Turbuly Lilla: <i>Volt egy...</i> (SZGY3: 182. o.; FGY: 09-3/2. tanegység)</p>
<p>4. Áll a bál Fiú-lány barátság, farsangi jelmez, jelmezes párok</p>	<p>1. Hogy a kakas <i>Elvesztettem zsebkendőmet</i> <i>Hogy a kakas?</i> – magyar népi játékmondókák</p>	<p>Kányádi Sándor: <i>Vigye el a róka!</i> (<i>Róka-mondóka</i>) (112. o.)</p>			<p>ABC-kuckó / R Kányádi Sándor: <i>Róka-mondóka</i></p>

	<p>2. Lányok és fiúk Kiss Ottó: <i>Hóemberek</i> Fodor Ákos: <i>Lány és fiú</i></p>		<p>Hans Christian Andersen: <i>A hókirálynő</i> – hét képben (11/9–15. o.)</p>		<p>SZGY-FGY 1-2/Január Turbuly Lilla <i>Hóasszony</i> (FGY: 05-4/3. tanegység)</p>
	<p>3. Farsangnapi kutyabál Csoóri Sándor: <i>Farsangnapi kutyabál</i></p>	<p>Weöres Sándor: <i>A kutyatár</i> (197. o.)</p>			<p>SZGY-FGY 1-2/Október Weöres Sándor: <i>A kutyatár</i> (FGY: 02-4/4. tanegység)</p> <p>SZGY-FGY 3-4/Január Csoóri Sándor: <i>Hókutya</i> (SZGY2: 153. o.; FGY: 05-4/3. tanegység)</p>
<p>4. Jelmezek Gryllus Vilmos: <i>Bál, bál, maszkabál</i> Nyulász Péter: <i>Farsang</i> Miklya Luzsányi Mónika: <i>Batman farsangja</i> Farkas Beáta: <i>Farsang az iskolában</i> Szócs Margit: <i>Családi farsang</i> Berg Judit: <i>Farsang</i> (részlet)</p> <p>5. Miskeri-maskara bál Sarkady Sándor: <i>Farsang</i> Murányi Zita: <i>Azért kell beöltözni</i> Finy Petra: <i>Miskeri-maskara bál</i></p> <p>7.1 Maszkabál vége Gryllus Vilmos: <i>Maszkabál vége</i></p>	<p><i>A jelmez</i> (75. o.) Szepesi Attila: <i>A bohóc</i> (részlet) (140. o.) Gazdag Erzsébet: <i>A bohóc köszöntője</i> (143. o.)</p>	<p>Farsangi álarcok (11/16–17. o.)</p>	<p>Farsang magazin Gryllus Vilmos: <i>Maszkabál (Bál, bál, maszkabál)</i> Gazdag Erzsébet: <i>Itt a farsang</i> Vidor Miklós: <i>Bolond-bál</i> Nyulász Péter: <i>Farsang</i> (3. o. I/124–127. o.)</p>	<p>SZGY-FGY 3-4/Február Müller Péter Számi: <i>Mit tudjon egy bohóc?</i> Weöres Sándor: <i>A paprikajancsi szerenádjára</i> Balázs Imre József: <i>Farsang a csillagokban</i> Balázs Imre József: <i>Állati farsang</i> (SZGY2: 159., 165., 162–164., 168. o.; FGY: 06-1/3., 4., 5. tanegység)</p>	
	<p>5. Miskeri-maskara bál Finy Petra: <i>Miskeri-maskara bál</i></p>			<p>Weöres Sándor: <i>A tündér</i> (3. o. II/14. o.)</p>	<p>SZGY-FGY 1-2/Október Kiss Ottó: <i>Állatos album</i> (FGY: 02-3/5. tanegység)</p> <p>SZGY-FGY 1-2/Január Kovács András Ferenc: <i>Téli éjszakák</i> (FGY: 05-4/4. tanegység)</p>
	<p>7.2 Busózás Takács Viktória: <i>Busó mese</i> (részletek) (online)</p>			<p>Farsang magazin <i>Járjunk busót!</i> – busójelmez-készítés (4. o. I/156–158. o.)</p>	

Mit szeretnénk elérni?

Szeretnénk, ha a gyerekek megéreznék a várakozás jó ízét, a Mikulással kapcsolatban erősíteni szeretnénk a mesetudatot és az ajándékozás karitatív jellegét, valamint a jobb adni, mint kapni érzését.

Miről szól ez a téma? Miért fontos nekünk?

Az advent, a várakozás az évkör fontos része, ezért a gyerekeknek is fontos megismerkedni vele.

Első-második osztályban a Mikulással való „viszony” még gyerekenként változó, sőt egy gyerek lelkén belül is lehet ambivalens. Éppen ezért ezen a két évfolyamon nem foglalkozunk még Miklós püspök legendájával (azt majd 3-4. osztályban tesszük).

1. tanegység

Ég a gyertya, ég

45 perces készségfejlesztő óra
(magyar, tánc és dráma, ének-zene)

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Ég a gyertya – magyar népi mondóka, Nagymácséd (Pozsony)
Giling-galang – magyar népi mondóka, Bihar (Bihar)
Ún-nep hó-nap – magyar népi mondóka, Mezőtelki (Bihar)
Ady Endre: *Kis karácsonyi ének* (részlet)
Sarkady Sándor: *Jó hír!*

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

 Szöveggyűjtemény

ÉVFOLYAM
1–2. osztály

A harangjátékok segítségével a gyerekek ritmusérzékének fejlesztése, illetve a jobb és bal irány gyakoroltatása. A gyertyaláng, harangszó összekapcsolása az ünneppel, ünnepvárással.

Áttekintő vázlat

1.1 Ég a gyertya, ég	45 perc
1.1a Körjátékok	20 perc
1.1b Harangoznak	25 perc
Összesen:	45 perc

Szükség esetén teremrendezés a körjátékhoz.

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Ritmusérzék fejlesztése, jobb és bal irány gyakoroltatása, hang- és mozgásélmény összekapcsolása az ünnepvárással.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Körjátékok, mimes-mozgásos játékok
Ritmikus szövegmondás, ritmizálás tapssal, mozgással

FELADATOK LEÍRÁSA

1.1 Ég a gyertya, ég

1.1a Körjátékok

Álljunk a gyerekekkel körbe, legyünk mi a gyertya, amit meggyújtanak (karunkat emeljük a fejünk fölé, tenyerünket összetéve, mint a gyertya lángja), majd lassan guggoljunk le, azt imitálva, ahogy elfogy a gyertya!

Játsszuk el pantomimmozgással, hogy körbeadunk egy égő gyertyát: a tanító bal kezével fogja meg a képzeletbeli gyertyát, a jobbal takarja el a lángot, hogy el ne aludjon, és adja tovább a „gyertyát” a szomszéd gyerekeknek! A gyertya így vándoroljon körbe, kézből kézbe.

Mikor visszaért, akkor a gyertya lángját adjuk körbe: minden gyereknek osszunk ki egy képzeletbeli gyertyát, majd a saját „gyertyánkról” gyűjtsük meg az első gyerek gyertyáját, aki gyűjtsa meg a következő gyereket, és így tovább!

Majd játsszuk az *Ég a gyertya, ég* kezdetű körjátékot (magyar népi mondóka, Nagymácséd /Pozsony/) a következőképpen: a gyerekek fogják meg egymás

 JEGYZETEIM

kezét, énekeljék a dalt, vagy ritmusosan mondják a szöveget, és amikor az utolsó szótaghoz érnek, guggoljanak le mindannyian! (A dal kottával együtt elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán).

Vedd figyelembe!

A gyertyás játékok akkor a legizgalmasabbak, ha valódi gyertyával tudjuk játszani. Ám ez a baleset- és tűzveszély miatt nem lehetséges. Viszont ha elég fegyelmezett az osztály, körbeadhatunk pohárban vagy zárt mécstartóban mécses, esetleg LED-lámpás mécses. De az is elég, ha az asztalon elhelyezünk gyertyatartóban egy égő gyertyát, miközben a gyerekek mimes-mozgásos játéka is megidézi a fényt.

1.1b Harangoznak

25
perc

Kérdezzük meg a gyerekeket: Tudjátok-e, milyen hang hív templomba?

Most legyünk mi a harang! De milyen harang? Legyünk kisharang! Mondogassuk ütemesen a következő *Giling-galang* kezdetű magyar népi mondókát (Bihar):

Giling-galang,	□ □	ti-ti ti-ti
szól a harang.	□ □	ti-ti ti-ti

Dülöngéljünk is hozzá, negyedértékenként jobbra, illetve balra (pl. Giling jobbra, galang balra)!

Majd legyünk nagyharang, aminek lassabb a mozgása, mélyebb a hangja! Mondogassuk ütemesen az *Ün-nep hó-nap* kezdetű magyar népi mondókát (Mezőtelki, Bihar):

Ün-nep hó-nap,		tá-tá tá-tá
ün-nep hó-nap...		tá-tá tá-tá

Dülöngéljünk ehhez is, előbb negyedértékenként jobbra-balra (pl. Ün- jobbra, -nep – balra)! Majd lassítsuk le a mozgást: dülöngéljünk fél értékenként jobbra-balra (pl. Ün-nep jobbra, hó-nap balra)!

Kérdezzük meg: Miért mondja a harang, hogy ün-nep-hó-nap? Miért ünnephónap a december? Milyen ünnepek vannak decemberben?

Olvassuk el *Ady Endre Kis karácsonyi ének* című versének részletét, majd mondjuk el ezt is ütemesen és harangmozgással (negyedértékenként dőlve jobbra-balra):

Tegnap harangoztak,	□ □ □	ti-ti-ti-ti tá-tá
Holnap harangoznak,	□ □ □	ti-ti-ti-ti tá-tá
Holnapután az angyalok	□ □ □ □ □ □	ti-ti-ti-ti ti-ti-ti-ti
Gyémánt-havat hoznak.	□ □ □	ti-ti-ti-ti tá-tá

Sarkady Sándor *Jó hír!* című verse már egy bonyolultabb ritmusképlet, ahol a rövid-hosszú szótagok is alakítják a ritmust, nemcsak az ütemezés. Olvassuk el a verset, majd játsszuk a következő szavak és sorok ritmusával felelgető harangjátékot! A pedagógus mondja a szavakat és tapsolja a ritmust, majd a gyerekek válaszként megismétlik.

Hópihe	– U U	tá-ti-ti
Hópihe, hópihe	– U U – U U	tá-ti-ti tá-ti-ti
Csendes az éjszaka	– U U – U U	tá-ti-ti tá-ti-ti
hó hull	– –	tá-tá
hullongj	– –	tá-tá
Csendes az éjszaka, hó hull	– U U – U U – –	tá-ti-ti tá-ti-ti tá-tá
Hópihe, hópihe, hullongj	– U U – U U – –	tá-ti-ti tá-ti-ti tá-tá

Végül beszéljük meg, mit jelent az, hogy napkelet csillaga feljön az égre! Milyen hírt sugároz a földre? Kinek az érkezését jelzi?

Vedd figyelembe!

A ritmusjátékba vont két sor Weöres Sándor *A tündér* című versének ritmusára épül, vesd össze: „Bóbita, Bóbita táncol”.

Várni jó

2x45 perces szövegfeldolgozó komplex óra
(magyar, ének-zene, technika)

Miről szól ez a tanegység?

Várni jó, ahogyan a Biblia több helyen is leírja (pl. Jeremiás Sírmai 3,26). De a gyerekek nem szeretnek várni. Ezen az órán tehát megpróbáljuk a lehetetlent: szeretnénk, ha a gyerekek megéreznék a várakozás jó ízét, és megértenék, hogy az adventi várakozásban azt a csodát élhetjük meg, hogy az ég a földdel kicsit összeér.

Áttekintő vázlat

2.1 Várni jó!	45 perc
2.1a Daltanulás	15 perc
2.1b Várakozók	15 perc
2.1c Decemberi altató	15 perc
2.2 Angyali advent	45 perc
2.2a Angyallá váltan	15 perc
2.2b Adventi naptár	30 perc
Összesen:	2x 45 perc

Előkészületek

Előre vágjuk ki minimum félíves zöld kartonból a karácsonyfát, és helyezük el az osztályban! A színes lapokat azonos méretben vágjuk fel úgy, hogy elhelyezhető legyen 24 db a kartonkarácsonyfán!

2. tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Várni jó (ének, online)
Schein Gábor: Várakozás
Smelka Sándor: Decemberi altató
Máté Angi: Amikor angyallá váltan (részlet)
Majoros Nóra: Decemberi találós

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

- Szöveggyűjtemény
- Internet, projektor, hangfal

Színes lapok
Filctollak
Blu Tack
Előre elkészített zöld kartonkarácsonyfa

ÉVFOLYAM

1-2. osztály

FELADATOK LEÍRÁSA

2.1 Várni jó!

2.1a Daltanulás

Tanuljuk meg a gyerekekkel a *Várni jó!* kezdetű dalt, ami a *JSir 2,26*-ra épül, és gyerekekkel is nyugodtan énekelhető. A dallam egyszerű, első négy sora könnyen megtanulható elsősökkel is, kottával elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán.

Beszéljük meg, mit jelent a megadással lenni kifejezés (megadom magam az erősebbnek, itt Istennek). Majd beszélgessünk arról, miért és mikor jó várni? Mire szeretnek várni a gyerekek? Mit éreznek ilyenkor? Mit jelentett az a kifejezés, hogy

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek ismerjék fel, hogy a várakozás jó dolog is lehet.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Daltanulás
Szómagyarázat
Olvasás párban, szöveg kiegészítése
Asszociációs szógyűjtés
Versolvasás, beszélgetés a versről
Ritmikus versolvasás mozgással

JEGYZETEIM

- feszült várakozás
 - a várakozás izgalma? (Úgy izgulok, mi lesz?)
- Mi a legjobb a várakozásban?

2.1b Várakozók

15
perc

Olvassuk el [Schein Gábor Várakozás](#) című versét, majd beszéljük meg, mit jelenthet az utolsó mondat! Hogyan lehet várni valakire, aki már megérkezett? Most minden gyerek válasszon magának várakozótársat, és készüljenek fel a vers közös, párbeszédese felolvasására, majd „írják át” párban a vers végét úgy, hogy most ketten együtt várnak valamire vagy valakire! (Az „átírás” a szöveg átalakítására vonatkozik, elég, ha szóban dolgoznak.)

Pl.: Veled egészen más várni a ... (tavaszt, a Mikulást, az esőt stb.)

A felkészülés, átírás párhuzamosan zajlik, a végén néhány páros a többiek előtt is bemutathatja a versdialógust eredeti és átírt formában is.

2.1c Decemberi altató

15
perc

Nézzük meg tankockán Szüdi János grafikáját (a 24 ablakos adventi ház elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán)! A kép klikkeléssel nagyítható.

Gyűjtsünk szavakat! Milyen hangulatú ez a kép? Mi jut róla az eszünkbe? Ha nehezen megy az elvont fogalmak, jelzők gyűjtése, akkor játsszunk szópingpongot, amikor a szógyűjtés úgy zajlik, hogy egy szóasszociációt a tanító mond, egyet pedig a gyerekek. Ezzel irányíthatjuk a gyerekek asszociációit. A szógyűjtéssel [Smelka Sándor Decemberi altató](#) című szép versét készítjük elő, így a csend, tél, este, nyugalom stb. szóasszociációk irányába próbáljuk terelni a gyerekek figyelmét. Olvassuk el a verset! Milyen a hangulata? Miért békés, nyugodt? Keressük meg azokat a szavakat, amelyek ezt a békességet fejezik ki. Keressük meg azt a sort, ami minden versszakban ismétlődik! Versszakonként keressük meg, mivel indokolja a költő, hogy nyugodtan alhatunk!

Mondjuk el/olvassuk együtt a verset altatóként, ringatózva, soronként egy jobbra-balra dőléssel!

Vedd figyelembe!

A versforma jambikus ambrosziánus himnusz, ahol a sormetszet az 5. szótag után esik. (Kivétel az 1. versszak 3. sora.) Az irányváltást is ez adja (anélkül, hogy a formát ismernénk vagy elemeznénk).

Ne félj, ha jó az || éjszaka, U – U – U – U U
meglásd, az álom || messze visz. – – U – – – U –

2.2 Angyali advent

2.2a Angyallá váltan

Olvassuk el [Máté Angi Amikor angyallá váltan](#) című meserészletét, és beszéljük meg, mi volt a faodúbarna tündérrigó lány vágya! Mivé akart válni? Vajon miért akart angyallá válni? Mit gondolt, nem teljesülhet az álma? Ki segített neki? Hogyan?

Azok a párok, akik együtt várakoztak Schein Gábor versénél, mutassák be, hogyan segített repülni egymásnak a két tündérrigó lány! Egyikőjük legyen a faodúbarna, aki először gömbölyödjön össze, mint egy gesztenye! A másik gyerek legyen a limonádéhajú, ő álljon a faodúbarna mögé, és tárja ki a karjait, mintha repülne! Lassan-lassan a faodúbarna is emelkedjen fel, végül egy ritmusra mozgassák a karjukat, mintha szárnyak lennének!

Vedd figyelembe!

A két tündérrigó lánnyal találkoztunk már Máté Angi írásaiban (a 02-1. és 03-4. témában), a szeptemberi *Időkép* című témában (01-4) található meséjének főszereplője pedig maga a köd, a címe is ez: *Volt egyszer egy köd*. Ha feldolgoztuk, érdemes rá utalni, és összekapcsolni a tündérrigó lányokkal.

2.2b Adventi naptár

Soroljunk olyan tulajdonságokat, cselekvéseket, dolgokat, amikre az angyalok azt mondhatnák, hogy jó dolog, amivel készíthetjük a szívünket a karácsonyra!

Olvassuk el, és fejtük meg együtt [Majoros Nóra Decemberi találós](#) című találós kérdését (megfejtés: adventi kalendárium), majd készítsünk közösen adventi kalendáriumot!

Minden gyerek kapjon egy kb. tenyérnyi színes lapot! Osszuk ki az adventi kalendárium számait (elvileg egytől huszonnégyig, mivel azonban csak hétköznap járunk iskolába, egy vállalkozó gyerek akár több számot is kaphat)! A színes lap egyik oldalára minden gyerek írja fel a nap számát, a másik oldalára pedig azt a szót vagy kifejezést, amit szerinte „jönak” ítélné benne az angyal, illetve amire behunyt szemmel rá tudott csodálkozni az imént! Azután ragasszuk fel Blu Tack gyurmaragasztóval a négyzeteket az előre kivágott és falra erősített karácsonyfára (a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán elérhető képen látható módon)!

Az adventi hetekben minden reggel fordítsunk meg egy (vagy több) lapot a fán, ezek most az ajándékaink! Beszéljük meg, miért jó ez a játék az adventi várakozás idején! Miért, hogyan visz minket közelebb Jézus jászolbölcsőjéhez?

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek hangolódjanak rá érzelmileg az adventi várakozás csodájára.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Mese olvasása, értelmzése
Mozgásos játék
Találós kérdés megfejtése
Adventi naptár készítése közösen

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Színes lapok
Filctollak
Blu Tack
Előre elkészített zöld kartonkarácsonyfa

3.

tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Bertóti Johanna: *lista*
Miklya Luzsányi Mónika:
Manókarácsony
Kántor Péter: *Torony Ernő*

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

 Szöveggyűjtemény

 Internet, projektor,
hangfal

Kinyomtatott lapok
Íróeszköz (rajzeszköz)

ÉVFOLYAM

1–2. osztály

Ajándéklisák

2x45 perces szövegfeldolgozó óra (magyar, vizuális kultúra)

A karácsonyi készülődéshez hozzátartozik a karácsonyi kívánságlisták írása. Ám érdemes lenne megfordítani a dolgot, és a gyerekeket arra nevelni, hogy ne a saját igényeiket jelentsék be, vagy ne csak a saját kéréseikre koncentráljanak, hanem járjanak nyitott szemmel és szívvel, és figyeljék ki, kinek mi okozhat örömet! Mert az ajándék nem csak, sőt, nem elsősorban tárgyakban mérhető.

Áttekintő vázlat

3.1 Karácsonyi lista	45 perc
3.1a Mit szeretnél karácsonyra?	15 perc
3.1b Manókarácsony	30 perc
3.2 Mi a fontos	45 perc
3.2a Mit kér Torony Ernő?	15 perc
3.2b Toronyjátékok	15 perc
3.2c Toronyversek	15 perc
Összesen:	2x45 perc

Lapok kinyomtatása a titokvadász listához.
Első osztályosok számára csak az első óra szövegeit és tevékenységeit ajánljuk. A második óra szövege és feladatai a második osztályosoknak is gondot okozhatnak. A feladatokat igazítsuk a gyerekek nyelvi érettségének, kreativitásának szintjéhez (differenciálásra is alkalmas feladatok).

MIT AKARUNK ELÉRNİ?

A gyerekek legyenek motiváltak a karácsonyi titokvadászatra.

FELADATOK LEÍRÁSA

3.1 Karácsonyi lista

3.1a Mit szeretnél karácsonyra?

Beszélgessünk a gyerekekkel arról, hogy ki mit szeretne karácsonyra!

A *Lista* című tankockán egy különleges karácsonyi listát találunk, de a lista sorai darabjaira hullottak. Ha össze tudjuk párosítani az egymáshoz tartozó kifejezéseket, akár egy verset is ki tudunk rakni belőle. Próbáljuk ki! Kinek sikerül?
(A tankocka elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán.)

JEGYZETEIM

Ellenőrizzük, hogy jól oldottuk-e meg a feladatot! Olvassuk el a szöveggyűjteményből **Bertóti Johanna: lista** című versét!

Mi segített a verssorok egymás után helyezésében? Keressük ki az egybehangzó szavakat! Ezeket rímeknek nevezzük. (A mandolin egy gitárhoz vagy lanthoz hasonló húros hangszer.)

A *Lista – rímek* című tankockán keressük meg a sorok végére az összecsengő szavakat! (Önálló, differenciáló feladat is lehet.)

Kinek melyik ajándék tetszik legjobban a listáról? Miért?

Van-e köztük olyan, ami boltban nem megvehető?

Mindenki írjon egy rövid ajándéklistát, amit a legjobban szeretne! Akinek kedve van, akár versformában is írhatja, Bertóti Johanna verse nyomán.

3.1b Manókarácsony

Helyezkedjünk el, és hallgassuk meg **Miklya Luzsányi Mónika: Manókarácsony** című meséjét! A szöveg hossza miatt érdemes a pedagógusnak felolvasni a mesét.

Beszélgessünk a gyerekekkel arról, hogy mit gondolt Csarab a karácsonyi listáról! Miket írt bele? A gyerekek szoktak-e karácsonyi ajándéklistát készíteni? Mi szerepel ezen a listán? Hogy ők mit szeretnének, vagy hogy mit szánnak másoknak? Mi az a titokvadászat? Miért izgalmas?

Melyik ismert közmondás lehetne a mese címe? (Jobb adni, mint kapni – bibliai eredetű közmondás, az *Apostolok cselekedeteiben* így szerepel: „Nagyobb boldogság adni, mint kapni.” *ApCsel* 20,35 – lásd még a decemberi 4. téma 2. tanegységében, illetve a szöveggyűjtemény szövegei között.)

Készítsék el a gyerekek a titokvadászat listáját! A reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán többféle, szépen illusztrált titokvadászati lapot találunk. Ezeket nyomtassuk ki, és osszuk ki a gyerekeknek! A titokvadászati listákra most csak azoknak a nevét írják fel a gyerekek, akiknek ajándékot szeretnének adni, tehát akiknek a titkos vágyai után fognak „vadászni” a következő napokban, hetekben! Feladatként adjuk ki a titokvadászatot, hogy mindenki figyelje meg, kinek milyen vágya, kívánsága van, mi szerezhetne neki örömet, és írják fel a listára! Ne feledkezzünk meg arról, hogy a gyerekek valamikor a téli szünet előtt (akár utolsó napon) beszámoljanak a titokvadászat eredményéről!

Variáció

Ez a feladat akár egy 45 perces órát is felölelhet. Egy rajzóra hozzákapcsolásával a gyerekek maguk is elkészíthetik a lista grafikai munkáját, tehát magát a lapot, amit most nyomtatva szándékozunk kiosztani nekik.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Beszélgetés
Interaktív multimédiás feladat: szópárosítás, szövegkiegészítés
Kreatív szövegalkotás
Mesehallgatás
Beszélgetés a mese alapján
Titokvadász lista írása (rajzos díszítése)

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHEZ A FELADATHOZ?

Kinyomtatott lapok
Íróeszköz (rajzeszköz)

30
perc

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A „fontos dolgokkal” való ismerkedés.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Összetett szavak felismerése, alkotása

Vers olvasása, értelemzése, beszélgetés a versről

Kreatív szövegalkotás

(zenehallgatás, daltanulás)

3.2 Mi a fontos?

3.2a Mit kér Torony Ernő?

Olvassuk el *Kántor Péter Torony Ernő* című versét, és keressük ki, mit kér a Mikulástól Torony Ernő! (Ami akár karácsonyi ajándék kérése is lehetne.)

Melyik az a két értelmes szó, amit felfedezel a toronydaru és a toronyóra szavakban? Az ilyen szavakat összetett szavaknak hívjuk. Milyen összetett szavak alkothatók a tankockán látható képek és szavak segítségével?

(Az *Összetett szavak* című tankocka elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán. Megoldások: bábszínház, cipőfűző, faág, málnaszörp, mesekönyv.)

Milyen összetett szavak alkothatók még a torony szóval? Gondoljatok pl. arra, hogy minek van tornya! (templomtorony, vártorony, őrtorony)

3.2b Toronyjátékok

Képzeljétek el Torony Ernő és Torony Pál játékait! Rajzoljatok le a toronyjátékok közül egyet! Rakjunk ki a rajzokból egy toronyjáték-készletet!

3.2c Toronyversek

Alkossunk a gyerekekkel közösen Kántor Péteréhez hasonló verset! Ez történhet frontálisan, de kis csoportban is. Egyénileg csak egy közös szógyűjtés, ötletelés után vágjanak bele a gyerekek a versírásba!

1. Keressük meg a család nevét, ezzel jelöljük ki a témát, az összetett szavak egyik tagját! Pl. cipő
2. Gyűjtsünk minél több összetett szót a témában (pl.: cipőfűző, cipőkefe, cipőbolt, tornacipő, körömcipő stb.)! Ha ügyesek a gyerekek, ne csak a cipő elő- és utótaggal keressünk összetett szavakat, hanem bármilyen összetett szó jó lehet, ami kapcsolatba hozható a cipővel (bakancsfűző, bőrsaru, túsarkú stb.). Alkossuk meg ezek után a saját versünket! Pl.:

Az én nevem Cipő Péter.
Van egy húgom: Cipő Sára.
Fent lakunk a Cipő-polcon,
Cipő-anyu örömére,
Cipő-apu bánatára.

Mikulásra mit kérhetek?
Mindegy nekem: ami jut!
Cipőkrémet, cipőfűzőt
vagy egy játék cipőboltot,
esetleg egy bőrsarut!

Ha van rá időnk, kedvünk, több verset is megalkothatunk a gyerekekkel. A versformától, a sorok és szótagok számától is el lehet térni.

JEGYZETEIM

Ajándékkészítés a Mikulásnak

Minimum 45 perces Mikulás-váró alkalom
(magyar, ének-zene, vizuális kultúra, technika)

Miről szól ez
a tanegység?

A Mikulás várása mindig izgalommal tölti el a gyerekeket, és sokszor nehéz lekötni őket. Ebben a tanegységben egy olyan foglalkozást írunk le, amely kitöltheti ezt az időt, és a kézműves tevékenységgel a hossza szabadon variálható (lehet hosszabb és rövidebb is).

Áttekintő vázlat

4.1 Mikulás-várás	min. 45 perc
4.1a Mikulás-dalok	15 perc
4.1b Ajándék a Mikulásnak	min. 30 perc
Összesen:	min. 45 perc

Előkészületek

Az időkeretünktől függően tervezhetjük meg az ajándékkészítés tevékenységeit, amihez az ajánlott ajándékkötleteken kívül természetesen mást is tervezhetünk. Készítsük elő a szükséges anyagokat, eszközöket, termékeket! Egyszerű alufólia helyett színes alufóliát is beszerezhetünk a szaloncukor-csomagoláshoz. A gumicukor-darabkák vagdosása késsel a pedagógus feladata, ezt érdemes előre elvégezni.

4. tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Gryllus Vilmos: *Levél a Mikulásnak* (online)
Hárs László: *Az egyetlen ajándék* (részlet)

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

- Szöveggyűjtemény
- Internet, projektor, hangfal

Szaloncukor
Selyempapír, alufólia, ollók
Narancs, szegfűszeg
Héjas földimogyoró
Tempera, festőeszközök, filctollak, fonalak
Mályvacukor, ropi, gumicukor, fogpiszkáló (kés a pedagógusnak)

ÉVFOLYAM

1–2. osztály

FELADATOK LEÍRÁSA

4.1 Mikulás-várás

4.1a Mikulás-dalok

Rávezetésként énekeljük el a gyerekekkel a már ismert Mikulás-dalokat, melyekben a Mikulás legtöbbször Téalapó néven szerepel (Téalapó itt van; Hull a pelyhes, fehér hó; Suttog a fenyves... stb.)!

Hallgassuk meg [Gryllus Vilmos: Levél a Mikulásnak](#) című gyermekdalát is, amely jó bevezető a Mikulás-varáshoz (elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán)!

15
perc

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek értsék meg a jobb adni, mint kapni elvét.

JEGYZETEIM

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Éneklés, zenehallgatás
Mesehallgatás (tanítói felolvasással)
Címadás közmondással
Beszélgetés a mese alapján
Ajándékkészítés

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Szaloncukor
Selyempapír, alufólia, ollók
Narancs, szegfűszeg
Héjas földimogyoró
Tempera, festőeszközök, filctollak, fonalak
Mályvacukor, ropi, gumicukor, fogpiszkáló (kés a pedagógusnak)

4.1b Ajándék a Mikulásnak

Beszélgessünk a gyerekekkel arról, hogy ki mit vár a Mikulástól ajándékba!

Helyezkedjenek el a gyerekek a mesehallgatáshoz, és olvassuk fel nekik [Hárs László](#) *Az egyetlen ajándék* című meséjét!

Melyik közmondás lehetne az alábbiak közül a mese címe? Ha a gyerekek nehezen értelmezik a közmondásokat, először magyarázzuk meg közösen mindet!

- A szegény ajándéka sokba kerül.
- Jobb adni, mint kapni.
- Ajándék lónak ne nézd a fogát!

Beszélgjünk meg, hogy mi jutott eszébe Buci királyfinak! Mit kérdezett a Mikulástól? Miért hatódott meg ettől a Mikulás?

Beszélgessünk arról, hogy a gyerekek mit adnának a Mikulásnak! Vajon mire lenne igazán szüksége a munkájához? És mit csinálhat a Mikulás nyáron (amikor nincs munkája)? Mi lehet a hobbija? Ahhoz milyen ajándékok illenének?

Készítsünk ajándékokat a Mikulásnak, töltsük meg együtt a Mikulás zsákját! Aki szeretné, lerajzolhatja az ajándékát. Aki nem akar rajzolni, többféle egyszerű ajándékot is készíthet (az ötletek forrása képpel és leírással elérhető a [reftantar.hu](#)-n, a szöveggyűjtemény aloldalán). A gyerekek csoportban is dolgozhatnak.

1. Szaloncukor-csomagolás

Vigyünk be egy doboz szaloncukrot vagy bármilyen egyszerű bonbont, amihez a gyerekek készítsenek új csomagolást selyempapírból, illetve színes papírból! Vágjuk méretre a selyempapírt, amelynek a végét a gyerekek rojtozzák ki ollóval, majd borítsák be (színes) alufóliával, illetve díszcsomagolópapírral!

2. Illatgyár

A gyerekek narancsokba szúrjanak bele szegfűszegszemeket úgy, hogy különböző mintákat adjanak ki!

3. Mogyoró hőemberek

Készítsenek a gyerekek héjas földimogyoróból karácsonyfadísz! A földimogyoró héját temperával, illetve filctollal fessék meg, a hőember nyakába kötött zsinór vagy fonal legyen a karácsonyfadísz felakasztója!

4. Mályvacukor-hőemberek

Fogpiszkálóra szúrják fel a gyerekek a mályvacukrot, és ropiból készítsenek kezet a hőembernek! Az arcát gumicukordarabokkal alakíthatják ki (mivel csokit nem tudunk olvasztani az iskolában), a darabkákat fogpiszkáló hegyével szúrhatják be a helyükre.

Mikulás témanap

4x45 perces komplex témanap
(magyar, ének-zene, tánc és dráma, vizuális kultúra)

Miről szól ez a tanegység?

Első-második osztályban a Mikulással való „viszony” még gyerekenként változó, sőt egy gyerek lelkén belül is lehet ambivalens. Ezért ezen a két évfolyamon nem foglalkozunk még Miklós püspök legendájával (azt majd 3–4. osztályban tesszük), hanem megpróbáljuk erősíteni a mesetudatot és az ajándékozás karitatív jellegét.

Áttekintő vázlat

5.1 Csingilingi-ling	45 perc
5.1a Télapó éneke	25 perc
5.1b Csingiling	10 perc
5.1c Csillagcsengő	10 perc
5.2 A Mikulás és a csizmák	3x45 perc
5.2a Csizma és cipőtálpak	25–30 perc
5.2b Az elefánt és a Mikulás	15–20 perc
5.2c Mikulás bácsi csizmája	65 perc
5.2d Levél a Mikulásnak	25 perc
Összesen:	4x45 perc

Előkészületek

Készítsünk elő csörgő-zörgő, csengő hangú tárgyakat, ritmus-hangszereket, annyit, hogy lehetőleg mindenkinek jusson! Egy íves csomagolópapírra vagy kartonra filctollal rajzoljunk fel egy hatalmas lábnyomot!

5. tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Szepesi Attila: *Télapó éneke*
Hegyi György: *Csingilingi-ling*
Kovács András Ferenc: *Csillagcsengő*
Szabó T. Anna: *Csizma Gyárfás Endre: Az elefánt és a Mikulás*
Zelk Zoltán: *Mikulás bácsi csizmája* (részlet, illetve teljes)
Tasi Katalin: *Nem írok a Mikulásnak*

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

- Szöveggyűjtemény
- Füzet, íróeszköz
- Internet, projektor, hangfal

Csengő-bongó, csörgő-zörgő tárgyak, ritmushangszerek
Színes kartonok, filctollak, ollók
Előre felrajzolt nagy lábnyom, ragasztó
Írólap, rajzeszközök

ÉVFOLYAM

1–2. évfolyam

JEGYZETEIM

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyermekek hallásának és ritmusérzékének fejlesztése.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Versek hangos olvasása
Ritmizálás, ritmusgyakorlatok
Szómagyarázat
Szógyűjtés, hangok ismétlődése (hangfestés megfigyelése)
Kreatív szóbeli szövegalkotás

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHEZ A FELADATHOZ?

Csengő-bongó, csörgő-zörgő tárgyak, ritmus-hangszerek

FELADATOK LEÍRÁSA

5.1 Csingilingi-ling

5.1a Télapó éneke

Szepes Attila Télapó éneke című versének megismerése előtt a gyerekeknek tapsoljuk le a jellemző verssorok időmértékes ritmusát, és ők válaszként tapsolják azt vissza! Amikor már jól megy, lábdobogással (dobrokolással) is hangoztassunk egy-egy sorritmust! (Két ritmusképletről van szó, a versszakok 3. sora eltérő ritmusú.)

Hipp-hopp fut a szán,	-- U U --	tá-tá-ti-ti-tá
siklik szaporán.	-- U U --	tá-tá-ti-ti-tá
Dobrokol a havon	- U U U U -	tá-ti-ti-ti-ti-tá
szélvész paripán.	-- U U --	tá-tá-ti-ti-tá
Hejhó ügyesen	-- U U --	tá-tá-ti-ti-tá
vágtat tüzesen,	-- U U --	tá-tá-ti-ti-tá
húzza a teli szánt	- U U U U -	tá-ti-ti-ti-ti-tá
fénylő hegyeken.	-- U U --	tá-tá-ti-ti-tá
Hipp-hopp fut a szán	-- U U --	tá-tá-ti-ti-tá
villám-paripán,	-- U U --	tá-tá-ti-ti-tá
végtelen utakon	- U U U U -	tá-ti-ti-ti-ti-tá
dobban szaporán.	-- U U --	tá-tá-ti-ti-tá

Ezek után olvassuk el a verset ritmizálva, majd úgy is, hogy a gyerekek tapsolnak, és lábaikkal dobolnak hozzá villám-paripán Végezetül skandáljuk a gyerekekkel a legjobban sikerült versszakot úgy, mintha mi lennénk a Télapó szánjának paripái, akik lábukkal dobrokolnak a vers ritmusára, és járjuk így körbe a termet (esetleg ezek helyben is dobrokolhatnak a lovak)!

Hallgassuk meg a verset a Hangraforgó együttes előadásában is (elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán). Ha van kedvünk és időnk, tanuljuk meg, és adjuk elő énekelve, dobrokolva, tapsolva!

5.1b Csingiling

Vegyünk elő zörgő-börgő, illetve csilingelő tárgyakat, és próbáljuk velük lezörögni a következő ritmusképleteket időmérték szerint! Csupa hosszú szótag, csupa negyed (tá) érték. Felelgető ritmusjátékról van szó: a pedagógus kezd, a gyerekek válaszolnak. Ne csak zörögjünk, mondjuk is az alábbiakat:

JEGYZETEIM

csing-ling	--	tá-tá
csing-ling-ling	---	tá-tá-tá
csing-ling-ling csing-ling	-----	tá-tá-tá-tá-tá

Olvassuk el [Hegy György Csinglingling](#) című versét úgy, hogy a csing-ling-ling kezdetű refrénrészeknél az előbbi módon zörögjük a ritmust! A vers többi része viszont ütemhangsúlyos, ahol az ütem elejére esik a főhangsúly. Ezt próbáljuk meg így, a hangsúlyos helyeken koppanthatunk (míg a refrén időmértékes marad):

Van egy csengőm, | csillanó – | csing-ling-ling, csing-ling
Ha megrázom, | hull a hó – | csing-ling-ling, csing-ling
Van egy csengőm, | nyelve kék
Ha megrázom, | peng a jég
Ha megrázom, | peng a jég – | csing-ling-ling

Van egy csengőm, | fél arasz – | csing-ling-ling, csing-ling
Ha megrázom, | felriadsz – | csing-ling-ling, csing-ling
Van egy csengőm, | halk, szerény
Ha megrázom, | gyúl a fény
Ha megrázom, | gyúl a fény – | csing-ling-ling

5.1c Csillagcsengő

Olvassuk el [Kovács András Ferenc Csillagcsengő](#) című versét lassú, nyújtott ritmussal (csupa tá-val), de a hangsúlyos szótagokat erősebben ejtve:

Jégcsap csendül, | jégcsap cseng – ----- | ---- tá-tá-tá-tá tá-tá-tá
csillagcsengő | égen leng. ----- | ---- tá-tá-tá-tá tá-tá-tá
Jégcsap csücskén | csüngő nesz – ----- | ---- tá-tá-tá-tá tá-tá-tá
csilló neszből | csengés lesz. ----- | ---- tá-tá-tá-tá tá-tá-tá

Jégcsap csücskén | fény csendül – ----- | ---- tá-tá-tá-tá tá-tá-tá
égen csüngő | szél lendül... ----- | ---- tá-tá-tá-tá tá-tá-tá
Jégcsap csörren, | csilló csend – ----- | ---- tá-tá-tá-tá tá-tá-tá
csokros | csillagcsengő cseng... -- | ----- tá-tá tá-tá-tá-tá-tá

Melyik hang szerepel a versben a legtöbbet? Gyűjtsük ki azokat a szavakat, amelyekben a cs-hang szerepel! (Felírhatjuk a táblára.)

Tudjátok-e, mit jelent a csilló? A régi magyar nyelvben a csilleg azt jelentette: mozog, a csilló pedig: mocorgó. A csilló nesz tehát miccenő-moccanó neszt, a csilló csend mocorgó csendet jelent.

Próbáljuk ki, tudunk-e teljes csendben maradni! Mindenki hunyja be a szemét, és maradjunk teljes csendben egy percig! Közben füleljetek! Ugye, hogy mocorog?

Gyűjtsünk még szavakat, amelyekben cs hang van!

Alkossunk a versből és a magunktól gyűjtött szavakkal egy-egy új verssort vagy akár egy új verset!

Vedd figyelembe!

A versben az időmértékes és ütemhangsúlyos verselés találkozik, és egyaránt érvényesül. Az ilyen verselést szimultán versnek nevezzük.

A cs-hang gyakori ismétlődése a szavakban a hangfestés költői eszköze. Amikor a szavak elején ismétlődik ugyanaz a hang, azt betűrímnek, alliterációnak nevezzük. Mindezt a gyerekeknek nem kell tudni, de jó, ha a pedagógus tisztában van vele.

5.2 A Mikulás és a csizmák

5.2a Csizma és cipőtalpak

Beszélgessünk arról, ki hogyan készül a Mikulás-estére! Ki rakja ki a cipőjét az ablakba vagy máshova? Meg szokták-e előtte tisztítani a gyerekek? Mit várnak, mi kerül bele?

Majd olvassuk el *Szabó T. Anna Csizma* című versét, és beszéljük meg, mikor játszódik ez a vers! Mi történik éppen?

Mit jelent az, hogy szalutál? (Tiszteleg.) Szalutáljunk!

Mit jelent az, hogy hapták? (Vigyázz!) Vágjuk magunkat haptákba!

Mondjuk a verset ritmizálva, és meneteljünk a vers ritmusára (lásd alább)!

Mit jelent az a két sor, hogy „te sem élsz igazán / nagy lábon”?

Mi a szó szerinti értelme? És mi az átvitt, képletes jelentése? Kire szoktuk mondani, hogy nagylábon él? (Ha van rá az osztálynak érzékenysége, differenciálhatjuk a nagy lábon/nagylábon kifejezéseket: az óriás nagy lábon él, míg a gazdag ember nagylábon él, vagyis sokat költ akkor is, ha valójában kicsi a lába.)

Nézzük meg, az osztályban ki él a legnagyobb lábon (a gyerekek közül)! Minden gyerek kapjon egy A/4-es színes lapot vagy színes kartont! Álljon rá fél lábbal, s a padtársa rajzolja körbe a cipőjét, hogy így megkapjuk a lába nyomát! Minden gyerek vágja ki a saját lábnyomát, majd a gyerekek mérjék össze a lábnyomaikat, és válasszák ki, kinek a legnagyobb, ki él a legnagyobb lábon!

Vedd figyelembe!

Szimultán versről van szó, tehát az ütemhangsúly és időmérték itt is találkozik, még hozzá eléggé feszes, katonás ritmusban, ezért is lehet rá menetelni. A megszokott jelöléseken túl alább a lépések helyét félkövér kiemeléssel jelöltük a szövegben. Zenei ritmusértékkel mérve félértékenként lépünk egyet, a rövid sort megtoldva egy negyed értékű szünettel:

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A gyerekek hango-
lódjanak rá a Mikulás
várására.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Versolvasás, beszélgetés
a vers alapján
Ritmuszjáték mozgással
Szólásmagyarázat
Cipőtalpmérés
Multimédiás feladat:
sorba rendezés
Rajzolás, listáírás
Meseolvasás, beszélge-
tés a mese alapján
Vers olvasása, értelme-
zése
Levélírás: jótettlista

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Színes kartonok, filctol-
lak, ollók
Előre felrajzolt nagy
lábnyom, ragasztó
Írólap, rajzeszközök

JEGYZETEIM

<u>Mikulás</u> <u>közeleg</u>	U U – U U –	ti-ti-tá ti-ti-tá
<u>nagy</u> zsákkal,	– – –	tá-tá-tá (szün)
<u>szalutálj</u> <u>katonás</u>	U U – U U –	ti-ti-tá ti-ti-tá
<u>haptákkal</u> :	– – –	tá-tá-tá (szün)
<u>álljon</u> a <u>sorba</u> a	– U U – U U	tá-ti-ti tá-ti-ti
<u>kiscsizma</u> –	– – <u>U</u>	tá-tá-tá (szün)
<u>a</u> <u>keféd</u> <u>szaporán</u>	U U – U U –	ti-ti-tá ti-ti-tá
<u>tisztítsa</u> .	– – <u>U</u>	tá-tá-tá (szün)
<u>Kicsi</u> hely, <u>kicsi</u> lyuk,	U U – U U –	ti-ti-tá ti-ti-tá
<u>azt</u> látom –	– – –	tá-tá-tá (szün)
<u>te</u> sem élsz <u>igazán</u>	U U – U U –	ti-ti-tá ti-ti-tá
<u>nagy</u> lábbon.	– – –	tá-tá-tá (szün)
<u>De</u> ne félj: <u>belefér</u>	U U – U U –	ti-ti-tá ti-ti-tá
<u>pár</u> játék,	– – –	tá-tá-tá (szün)
<u>tedd</u> ide! <u>jön</u> , jön...!	– U U – –	tá-ti-ti tá-tá
<u>Várjál</u> még!	– – –	tá-tá-tá (szün)

5.2b Az elefánt és a Mikulás

Olvassuk el [Gyárfás Endre Az elefánt és a Mikulás](#) című versét, és kérjük meg a gyerekeket, hogy a (fel)olvasást kísérvék mimikával: szomorkodjanak, amikor kell, és örüljenek, amikor kell!

Nézzük meg az *Állatok és lábak* című tankocka képeit, és rendezzük sorba őket! Melyik állatnak lehet a legkisebb és a legnagyobb a cipője?

A gyerekek válasszanak ki egy állatot, és rajzolják vagy írják le, hogy mit tenne Mikulás bácsi annak az állatnak a cipőjébe!

5.2c Mikulás bácsi csizmája

1. Mikulás csizmatalp

Helyezkedjünk el a meseolvasásához! [Zelk Zoltán Mikulás bácsi csizmája](#) című meséje keretezni fogja a következő tanegységet, így most csak az elejét olvassuk el a mesének a címtől az „...egyetlen éjszaka bejárja a világ összes városait és falvait” mondatig!

Beszélgessünk arról, hogy mégis, mekkora lehet a Mikulás lába, ha ilyen nagyokat tud lépni!

Készítsük el közösen a Mikulás lábnyomát! A pedagógus vegye elő az íves csomagolópapírra felrajzolt hatalmas lábnyomot, és a gyerekek ragasszák rá úgy a saját, kartonból kivágott lábnyomukat, hogy az kitöltse a Mikulás lábnyomát!

15–20
perc

65
perc

30
perc

15
perc

2. Egy hajléktalan sorsa

Olvassuk el a mese második részét addig, hogy „...decemberi éjszakában.”

Kérdezzük meg a gyerekektől, hogy vajon miért lett szomorú a Mikulás! Mikor ismerte a férfit? Milyen lehetett gyerekként? Mi lett belőle? Alkossunk közösen mesét a meséből! Képzeljük el ennek a gyereknek, majd felnőtt embernek az életét! Találjuk ki, miből élt régen, mivel foglalkozott, és hogyan lett mégis hajléktalan!

Vedd figyelembe!

A feladat célja az érzékenyítés. Próbáljuk úgy alakítani a beszélgetést, a közösen kialakított mesét, hogy a gyerekek ráébredjenek: vannak, akik önhibájukon kívül kerülnek az utcára!

20
perc

3. Segít a Mikulás

Olvassuk el végig a mese közölt folytatását, és beszéljük meg, mit tett a Mikulás! Miért volt helyes, amit tett? Vajon mi megtettük volna-e helyette?

Beszéljünk a gyerekekkel arról, hogy ugyanezt tanítja a *Biblia*, amit a mesében Mikulás tett: „Akinek két ruhája van, adjon annak, akinek nincs, és akinek van ennivalója, hasonlóan cselekedjék!” (*Lukács 3,11*)

Majd beszéljünk a gyerekekkel arról, hogy mi hogyan tudunk segíteni a hajléktalanoknak, szegényeknek! Fontos lenne, hogy ez a beszélgetés ne csak pusztába kiáltott szó legyen, hanem a gyerekek számára kézzelfogható karitatív tevékenységgé váljon. Ezért érdemes a szülőkkel egyeztetve valamilyen gyűjtést rendezni (pl. szegény sorsú gyerekeknek, SOS-falvak lakóinak stb.), amit ezen az alkalmon el tudunk indítani.

Vedd figyelembe!

A teljes mesét megtaláljuk a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán. Ha időnk engedi, és be tudjuk illeszteni az óra keretébe, a mese álomrészét is felolvashatjuk a gyerekeknek.

25
perc

5.2d Levél a Mikulásnak

Olvassuk el [Tasi Katalin Nem írok a Mikulásnak](#) című versét, és beszéljük meg, miért nem akar levelet írni Tomi a Mikulásnak!

Keressük ki a versből, milyen jó cselekedeteket hajtott végre Tomi!

Mi az, ami kicsit rossz volt? Miben bízik mégis Tomi?

Végül is mit kért Tomi a Mikulástól? Szerintetek írt neki levelet, vagy nem? Ez miből derül ki?

Kérjük meg a gyerekeket, hogy ők is írjanak levelet a Mikulásnak, de ne azt írják le, hogy mit szeretnének, hanem hogy milyen jót tettek ebben az évben!

JEGYZETEIM

Télváró – hóváró

3x45 perces távoktatási óra (magyar, kreatív írás, természetismeret, technika, vizuális kultúra)

Miről szól ez a tanegység?

Ma már sajnos elég ritkán esik a hó, de ha mégis hull, akkor az nagy örömet jelent a gyerekeknek. Az első hó, a hó- és télvárás örömet szeretnénk felerősíteni a gyerekekben, hozzáátve egy kis természetvédelmet is. A tanegység alapvetően távoktatási rendszerre készült, de jelenléti óraként is megtartható.

Áttekintő vázlat

6.1 Télváró – hóváró	3x45 perc
6.1a Hópihe	30 perc
6.1b A madáretető madarai	30 perc
6.1c Első hó köszöntő	30 perc
6.1d Hópehelycspike	45 perc
Összesen:	3x45 perc

Előkészületek

Távoktatás esetén a feladatsor dokumentumát osszuk meg a gyerekekkel! A megoldáshoz szükségük van digitális eszközre és online kapcsolatra.

FELADATOK LEÍRÁSA

6.1 Télváró – hóváró

A feladatleírások a gyerekeknek szóló nyelvezettel szerepelnek. A teljes feladatsor, valamint a videók, tankockák elérhetők a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán.

6.1a Hópihe

Nézz meg egy rövid versfilmet, amin Mórocz Adrienn szavalja [Szabó T. Anna Hópihe](#) című versét, és közben Rofusz Kinga illusztrációját láthatod!

30 perc

A versekben a költők sokszor a megszokottól eltérő kifejezéseket, költői képeket használnak. Húzd össze az egymáshoz tartozó, egymást magyarázó kifejezéseket a *Hópihe – kifejezések* című tankockán, majd keresd meg ezeket Szabó T. Anna versében is!

6. tanegység

FELDOLGOZOTT MŰVEK

Szabó T. Anna: *Hópihe*
Gyárfás Endre: *Cinkenép*
Csanádi Imre: *Első hó köszöntő* (online)

MIT KÉSZÍTSEK ELŐ?

- Szöveggyűjtemény
- Füzet, íróeszköz

Digitális eszköz (számítógép, okostelefon a gyerekek számára)
Online óra anyaga (elérhető a reftantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán)
Muffinpapír, ceruza, olló

ÉVFOLYAM

2. osztály

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Ráhangolódás a hősész várására

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Interaktív multimédiás feladatok: vershallgatás, párosítás, csoportosítás, szövegkiegészítés
Kreatív írás: szövegkiegészítés új szavakkal
Hópelyhek papírkivágással

JEGYZETEIM

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHHEZ A FELADATHOZ?

Digitális eszköz (számítógép, okostelefon a gyerekek számára)

Online óra anyaga (elérhető a refantar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán)

Muffinpapír, ceruza, olló

Tudtad, hogy a valóságban két hópehely sem egyforma? A *Hópehelyek* című tankockán azért megtalálhatod minden hópehelynek a párját, mivel ez egy memóriajáték. Keresd meg a párokat!

6.1b A madáretető madarai

30
perc

A *madáretető madarai* című tankockán sokféle madarat láthatsz. De felismered-e, hogy melyek a cinegék? Először próbáld meg a csoportosítást önállóan, majd nézd meg a madarak nevét az i betű alatt!

Biztosan láttál már madáretetőt, és talán azt is tapasztaltad, amikor szinte zsi bong az etető a sok madártól. [Gyárfás Endre](#) ezt a pillanatot örökíti meg *Cinkenép* című versében. Olvasd el a szöveggyűjteményből, majd válogasd szét a *Cinkenép – csoportosítás* című tankockán, mit csinál a cinkenép, és mit teszek én, a versbeszélő!

A versben lehetnek olyan szavak és kifejezések, amiket nem biztos, hogy értesz. Ellenőrizd a tudásodat! Párosítsd a szavakat, kifejezéseket a jelentésükkel a *Cinkenép – szómagyarázat* című tankockán!

A madáretetésnek is megvannak a maga szabályai. Ha nem megfelelő ételt szórsz ki a madaraknak, akkor megbetegedhetnek. Tudod-e, hogy mi a cinkék tápláléka? Ellenőrizd tudásodat a *Cinegeéltap* című tankockán, rendezd két csoportba az ételeket aszerint, hogy mit ehetnek a cinkék, és mit nem!

6.1c Első hó köszöntő

30
perc

Hallgasd meg [Csanádi Imre Első hó köszöntő](#) című versét, majd olvasd is el (a videófilm alatt megtalálod)!

Mi mindennek nevezi a havat a költő? Egészítsd ki a verset az *Első hó köszöntő* című tankockán a megfelelő kifejezésekkel! Azután írd egy saját verset a füzetedbe úgy, hogy a hiányzó szavak, kifejezések helyére te magad írsz új szavakat!

Ha nem vagy benne biztos, mi a fejkötő, keszkenő, olvasd el a szómagyarázatokat:

Fejkötő: főkötő; áll alatt megköthető, fejet borító, puha, női fejedő.
Keszkenő: díszesebb kendő, kendőcske (lehet csipkés is).

6.1d Hópehelycsipke

Csipketerítőt biztosan láttál már. A csipke apró mintás, lyukacsos textília, nézz meg egy szép darabot!

Készíts fehér lapból, papírkivágással hópehelyet, ami olyan, mint egy csipketerítő (apró mintás)! Az ajánlott videón muffinpapírból készülnek a hópehelyek. Ha figyelmesen végignézed, egyedül is kipróbálhatod.

Érdeemes egyszerű bevágdosással kezdeni. Majd jöhetnek a könnyebb és nehezebb minták.

Hópehelymintákat a *Színes ötletek* blogon is találsz.

Alapszabály: A behajtott él mentén több bevágást is tehetsz, de az élből mindig maradjon, ami összetartja a lapot!

7.

tanegység

MIT AKARUNK ELÉRNI?

Tegyük szokássá, visszatérő közösségépítő alkalmá a beszélgetést.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Beszélgetés, élményeink megosztása egymással

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHEZ A FELADATHOZ?

Gyertya (adventi koszorú)

MIT AKARUNK ELÉRNI?

A Mikulásváró alkalmak, műsorok szövegeinek bővítése egy jól előadható verssel.

MIT FOGUNK CSINÁLNI?

Verstanulás, versmondás

MIRE VAN SZÜKSÉGÜNK EHEZ A FELADATHOZ?

A vers elérhető a reftanar.hu-n, a szöveggyűjtemény aloldalán

Egyéb ötletek

7.1 Gyertya körül

Felvezetésként olvassuk fel [Balázs Ágnes: Áramszünet](#) című szövegét (megtalálható a decemberi 2. téma szövegei között, ahol egy adventi családi délután épül köré)!

Majd kapcsoljuk le a villanyt, gyújtsunk meg egy gyertyát (ha van, akkor az adventi koszorún), üljük körül, és beszéljünk! Nem kell hozzá áramszünet, hogy ezt megtegyük esténként otthon, vagy az iskolában hétkezdő (adventi) áhítat formájában. Ha átéljük, milyen jó csak úgy beszélgetni, ezt a szokást nem csak adventben fogjuk gyakorolni.

Ajánlott beszélgetéstémák az adventi hétkezdő áhítatokhoz:

Milyen jó dolog történt velem/velünk ebben az évben? Miért tudunk hálát adni?

Meséljetelek, mi történt veletek kicsi korotokban! Történt-e valami vicces, amit el lehet mondani mások előtt?

Mit vársz karácsonyra? Mit vársz a karácsonytól?

Van-e valami jó ajándékötleted, amit megoszthatsz a többiekkel is?

7.2 Mikulás-vers

Gyakran keresünk verset, szöveget a Mikulás-műsorhoz vagy a Mikulás köszöntésére. A szöveggyűjteményben található szövegek mellett jó szívvel ajánljuk ehhez [Zelk Zoltán: Mikulás](#) című versét is.

JEGYZETEIM